

Var. B (*cinerea*) ^{K.P.L. 2}

Jumalinen

Zustiftelamus

Wastauyxi sen Kysymyksen päälle:

Mistä tämän aikanen Turmellus
Christikunnasa sekä Opisa et-
tä elämästä tule?

Edellinen Osa.

Christian Ziegnererildä,
Saarnamies Grüşchisä Graubündterinmaalla.

Knoxiista Suomeksi kääntty.

T U R U S A,

Prändätty Srenckellin Kirjanprändisä, 1793.

Imprimatur,

Åbo den 26 Augusti 1793.

In fidem

JOH. SUNDVALL.

Facult. Theol. Not.

Maas Lufia.

Tämän Kirjan teki Herr Pastor Christian Zieglereri, on tässä edespainnut itse syyn ja lähten, josta tämän aikänen Turmellus Christikunnassa sekä opisa että elämänsä tule: ja kutsu syyn ja lähten Epäusko. Jos Pyhä Hengi nuhtelee maailmaa synnin tähden, ja tämä syndi, niinkuin JESUS sano, seisoi siinä, ettei he usko minun päälleni, Joh. 16: 8, 9. niin on wiisiksi Epäusko itsestänsä syndi, ja ei ainoastans itsestänsä syndi; waan myös kaiken synnin Alku, Syy, Juuri ja Lähde, josta syndi ulostule ja joka synnin meissä pitää elämänsä ja miikuisena. O kuinga tarpeellinen on siis, että ei ainoastans lukea tätä Kiria, joka lukeminen pitää tapahtuman rukouren alla, Jumalan tygd, hywäl-

Iä peränajaturella ja ihe aſian ymmärryrellä; waan
myös niin lukea, että me ſowitamme ihe meidän pääl-
lemme ne aſiat, kuin täſä edespannan, ja eſimme ihe
meidän tykönmme ſitä Epäuſtoa, kuin on ſyn-di ja ſyn-
nin lähde, niin myös opinme, että uſtoman JESuren
päälle, joka ſynnin meiſä kuoletta, ja anda Chriſtitylle
woimaa Chriſtillifeſti elämän. Näin ne hajomallansa o-
Aemaiſet Sionin Muurit jälleſ ylöſraketan, JESus kun-
nioitetan ja Sielut Aututehen ſaatetan. Tähän Jumala
ſinulle, rakas Lukia, Pyhän Hengensä andakon! Amen.

Pappein Kokouresa olewalle Seu-
rakunnalle Sawiasa w. 1768.

Kokouduet ja Jesuxesa sydämmellisesti
rakastetut

Hywinkunnioitetut

Herrat Weljät!

En minä tarwize ennättä teidän suostumis-
tanne, waan minä puhun teidän mielen-
ne kansa yhteen sopiwaisella tawalla,
koska minä sanon: että se lähde josta turmellus
uloswuota, niinkauwan kuin ei lähten silmä ja
suoni ole tukittu, ja joka meidän aikanamme
on niinkuin yhteinen wedenpaisumus kuohunut
jokaisen iän yläse, ei ole muu kuin Epäusko.

Mutta mistä siis tämä tule? Koska Apostoli
Romax. 10: v. 17. sano: että usko tule
kuulosta; niin en taida minä yhtän liikembä
syytä löytä Epäuskohon kuin tämän: Christus,
se meidän edestämme ristinnaulittu Christus,
tule enimitten taikka ei ensingän saarnatuxi,
taikka ei puhtasti, se on: ei kokonans, yxinans

ja ainoastans, eli myös ilman Pyhän Hengen
 voidetta, se on: ei Jumalan voimasa autuus-
 teen: ja tämän mindä päättän siitä: JEsus yri-
 nänns teke hänen kansans autuaxi ja vapah-
 sen synneistänsä. JEsus pelasta ei ainoastans
 welasta ja rangaisturesta; waan Hän yrinänns
 pelasta myös synnin wallesta. Taitako joku
 ihminen tulla uuderi luondokappaleri, ennen
 kuin hän on Christuresa JEsuresa? 2. Cor.
 5: 17. Eikö sen terwellisen armon pida ole-
 man meille ilmestynen ennen kuin me taidam-
 me hyljätä jumalattoman menon ja maailmal-
 liset himot; ennen kuin me taidamme elä si-
 wiästi ja puhtaasti ja jumalisesti? Tit. 2: 11,
 12. Se toinen usko teke rakkauden kautta
 työtä. Gal. 5: 6. Kuinga taita tämä olla to-
 sti, ja yhtä hyvin sopia yhteen sen halutteman
 ja syndiser elämän kansa ussaman ihmisen ty-
 könä, jotka kuitengin kaikki luulewat heillensä
 olewan sen oikian, totisen ja auuaxi tekewäi-
 sen uskon? Yri on ainoastans usko; niinkuin
 on ainoastans yri Herra ja yri kaste, nimit-
 täin se jonga JEsus itse toimitta, josta Jo-
 hannes Kastaja sanoi: Hän kasta teitä Pyhäl-
 le Hengellä ja tulella. Matth. 3: 11. (a). Ei-
 kö siitä selkiästi seura, että ihmiset erhettyvät,
 ja pitävät heidän kuollun tietonsa Religionisa,
 usko-

(a) Ei Kirjantekijä ymmärrä tässä sitä ihmeellistä Py-
 hän Hengen ulosmuodattamissta Helundai Päiwä-
 nä: waan sen tavallisen kuin wisiisä mitasa tapah-
 tu kaikille Jumalan lapsille, koska he tulewat oikiaxi
 Pyhän Hengen Templiri.

uskona? Tästä erhetyksestä tulee se monenlainen usko, koska jokainen vastaa hänen uskonsa puolesta, kuin se olis se kaikkein paras.

Minä olen täydellisesti siitä ajatuksesta: yri ihminen, joka ei ole ylhäällä vastuudesta syntyneyt vedestä ja hengestä, hänellä ei ainoastans ei ole se oikia usko, vaan hänellä ei ole ensingän uskoa. Hänen historiallinen tietonsa olkon muutoin mingäkaldainen hymäs, ja hänen elämänsä olkon niin hurstas kuin Kirjanoppinuitten. Ei hän usko ensingän. Ei hän tiedä, mitkä ne asiat ovat, jotka hän tunnusta uskon kappalipi. Ei hän tiedä kenen päälle hän usko. Ja koska hän sano: että hän usko Jumalan päälle; niin se usko on niinkuin Athenialaisten, jotka rakensit Altarin sille tundemattomalle Jumalalle, jonga läsnäolemisesta he kuitengin epäilit. Apost. 17: 23. Se ainoa usko, jonga kautta yriäns ihminen taita autuaxi tulla, on minun ylikewoittamiseni jälkeen, yri autuallinen sen Pyhän Hengen työ, joka saatta sieluni minun syvän epäuskoni ja swimman wihelijäisydeni tundoon, yhteen elämään tundohon minun woiwattumudestani että iskäni auttamaan, isomisehen ja janomisehen sen wanhurstauden perän kuin rawise, joka omista ja ijäisexi ajoixi lukise Jesuren werillisen ansion, jonga kautta minä saan minun syndeini täydellisen andexi andamuyen, tunnen Jumalan rauhan, ja totifesti tiedän että minä olen hänen omansa, ja ettei Jumala enä wihastu minun päälle, ettei hän minulle enä tygölue sitä syndiä kuin

minusa on, kabetuveri, että minulla on täysi oireus olla Jumalan lapsi, ja uskon kautta waldaotta Jumalan täydellisyydestä armon armosta, että wihdoin autuallisesti luolla ja peridi Taiwan waldakunnan. En minä tiedä yhtän muuta tietä saadareni tätä uskoa, kuin että tehdä niinkuin Jacob, joka woitti Jumalan ja Ihmisen ja näki Jumalan kaswoosta kaswoon 1. Mos. Kir. 32: 30. jouga kautta hänen sielunsa myös tuli wapahdetupi, josta Hoseas sano: hän itki ja rukoili händä. Hof. 12: 5.

Jos sen yhteisen turmelluksen pitää tuleman pois; niin meidän pitää näyttämän ihmisille E-päuskon lähten, josta kaikki paha ulostule. Meidän pitää selkiästi, täydellisesti, yxinäns, alati, Jumalan woimasa ja ei kaunistetuisa sanoisa ihmisten wiisauden jälkeen 1. Corint. 2: 4. saarnaman heille Christusta niinkuin yhtä Jumalata syndisille, niinkuin sitä wälewätä Jumalata, joka taita tehdä kaikki täydellisesti autuaxi kuin hänen kauttans tulewat Jumalan tygö Ebr. 7: 25. niinkuin rakkauden Jumalata 1. Joh. 4: 8. jolla on ilo siitä että hän saa autuaxi tehdä, tehdä monda ja kaikki ihmiset autuaxi. Ei meidän pitää turmeleman meidän wapauttamme ewangeliumisa 1. Cor. 9: 18. Wapastaja sano: lahjari te saitte, niin myös lahjari andakat. Math. 10: 8. Ei meidän pitää mitän siihen lisämän, ja ei mitän siitä poisottaman, ruurtoin me olemma kirotut, se on: meidän pitää sanoman muutamilla: te taidatte armosta autuaxi

tuari tulla, ja toisille: te oletta jo armosta autuuri tullet, aina sen jälkeen kuin meille on tekemistä taikka kääntynein eli kääntymättömän kansa. Me olemme rauhan sanoman saattajat. Es. 52: 7. Koko meidän Wirkamme seis siinä, että me rukoilemma ihmisiä Christusen puolesta: sopikat Jumalan kansa. 2. Cor. 5: 20. **J**esus vastaanotta syndisiä. Luc. 15: 2. Ei hän tetän hyljä kuin ainoastans tule hänen tygöns. Autuus on kaikille ansaittu, jotka sitä halajawat, ja koko taito että siitä osalliseksi tulla, maka siinä sanasa, Ilman mitäkän. Meidän sanankuuliamme sielut owat kuolematomat, ijankaitkinen hywä eli ijankaitkinen woivoitus on heidän tulewainen osansa. O! Kuinga tämän pidäis tekemän jokaisen meistä kiwari että pitämään päälle rukouksilla, manauksilla, waroituxella, että kaikki kuin owat meille niinkuin sielun paimenille uskotut, mahdaisit saada tämän suuren autuuden, sen päälle ettei yriskän niistä kaikista mahdais hukkuu; sen päälle että kaikki tulisit autuuri ja totuuden tundoon, sen ainoan wälimiehen Christusen Jesuksen kautta. Koska mailman duomari viimeisnä päivänä on duomikewa epäuskoiset; koska hän wihasansa on heitä myös tygöpuhuttelewa, että hänen täyty hyljätä heitä, koska he owat Hänen hyljännät; koska se sanomattomasti kiwistele heistä, että heidän pitä nemän siihen järwehen, joka pala tulesta ja tulikiwestä; koska he ahdistusen tähden rewaisewat rikki heidän sydämens ja rukoilewat ar-

moa, ja duomari soima heitä tällä tavalla: kuinga kauwan olit minun käteni teille kofotetut? kuinga usein tahdoin minä koota teitä minun armosiipeini ala? kuinga usein minä annoin tarita teille sovindoa Jumalan kanssa weresä, jonga minä ristin päällä uloswuodatin mailmalle autuudeksi, täydellisen kaikkein teidän syndeinne andeksi andamuxen, niin myös sen Pyhän Hengen lupauwen, joka ilman orjallista pelkoa, ilman lain waatimusta, olis tehnyt teitä sielun ja ruumin puolesta pyhäksi? Kuinga usein minä annoin tätä teille saarnata? Ja nämät silloin wastawat: Tätä ei ole ikänäs meille sanottu, me olemma aina tullet neuwotuyi Sinain ruorelle, ja meille, niinkuin lihallisille ja luonnollisille ihmisille, oli siunäänes siellä hirmuinen; totisesti niin Duomari silloin on poisottawa suuren osan jokaisen senkaldaisen sielun kadotuksesta, jos he vielä olisit monda tuhatta, ja sen kautta momentertaisesti lisä rangaitusta senkaldaisille pettäille. Mutta mikä wiha wahtane tulla wihan päiwänä? Woi minua, ellen minä ewangeliumia ilmoita! O! kuinga waakawa pitä kuitengin isekullekin Opettajalle oleman tämä Pawalin manaus: ortakat isestänne waari, ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Hengi on teidän Dispoiri pannut, kaizemaan Jumalan Seurakundaa, jonga Hän omalla werellänsä ansainut on. Apoit. Sek. 20: 28. semmengin yhdellä ajalla kofka wääräin lahkokundain erhettyret niin kaskawawat, myös niisäkin paikoisa, kusa ennen puhdas op-
 pi

pi on asunut, ja yhdistetyllä voimalla koke-
 wat wahwista heidän istuindansa ja anda ewan-
 geliumille, sen wihelijäisen syndisen sewinnosta
 Jumalan kansa, sen viimeisen langemyren.
 Mutta se joka tawasa asu naura heitä. Her-
 ra pilkka heitä. Yhdellä ajalla, koska me pian
 taidamme nähdä täyttämymen Hosean ennustu-
 yesta luvus 3. Israelin lapset pitää monde
 päiwää ilman Kuningasta, ilman Päämiestä,
 ilman Uhrita, ilman Altarita, ilman päälis-
 hameta, ja ilman epäjumalitten kuwia ole-
 man; sitte Israelin lapset palajawat ja Her-
 raa heidän Jumalattans esiwät, ja Davidita
 heidän Kuningastansa, ja heidän pitää pel-
 wolla tuleman Herran ja Hänen hywydensä
 tygö, viimeisillä ajoilla. Yhdellä ajalla ko-
 ssa meidän Seurakundamme on waarallisem-
 mäsä Paawin lahkokunnasa kuin Paawilaiset
 ise, sen kautta, että monda wäärästä uskosta,
 ne jotka ainoastans järjen hywiä tawoja opet-
 tawat, ja ne jotka Moseren lain Basunalla
 soittawat, ewangeliumin opettaitten istuimella;
 jonga kautta se 34. luku Hesekielin tykönä on
 tyyni täytetyri tullut. Tästä oletta Te, Kor-
 rastiastikunnioitetut Herrat! ise ylikewoitetut; Te
 surkutteletta sitä suurimmalla syyllä. Mutta
 mitä warten oletta Te kaikki niin alallansa?
 Ei; senkaldaisella ajalla ei pidä sen piiritetyn
 Sionin muurein wartioitten waitteneman,
 waan kaikilla Jumalan sotaaseilla puetetut, kar-
 kaman wihollisen päälle hänen omasa lei-
 risänsä.

Uskät sanokohot: me olemme ylö'n heikot. Tämä on epäuskon ääni, omanrakkauden ja sen rakkauden ääni jolla me mailmaa ja niitä kuin mailmasa ovat rakastamme, niin myös yhden ylö'nkasottavan ihmisen pelvon ääni. Uskon ääni on: Jumala on heikoin väkewä. Minä woin kaikki sen kautta, joka minun väkewäri teke, Christusen. Jos Jumala on meidän edestäämme kuka woi meitä vastaan olla? Jumalan kanka me tahdomme miehullisesti sotia, Hänen pitä maahan tallaman meidän wihollisemme. Mutta kuinga pitä meidän tekemän? Kuinga pitä meidän alkaman? Estet ovat sangen suuret! Minä panen sen edelläpäin toderi, että me itse olemme oikein käändynet ja tundenet hänen elämän armonsa, sen Pyhän Hengen totisen omistamisen kautta meidän sydämmisämme. Silloin wasta me taidamme oikein wellejät wahwista; silloin me oikein taidamme olla armoa isowaisen neuwonandajat ja osotta heille sen otian tien; silloin waati meitä Christusen rakkaus; silloin on meillä woide haneldä joka Pyhä on ja tietä kaikki; sillä sitten wasta me taidamme saarnata ewangeliumia Jumalan waimasa, ja seisoa satanata vastaan, ja hänen räyty paeta. Tämän minä panen edelläpäin toderi; ja silloin on tämä se päälleluotettawaisintie woittohon, kuin Apostoli sano: minä luen kaikki wahingori ja ne raikkana pidän, että minä Christusen woittaisin Phil. 3: 8. Silloin pitä meidän andaman kaikki aldiyi hänen tähtensä. Joka ei mitän aldiyi anna, ei hän

mitän voitā. Kärmen taitavaisus ja tyhhi-
sen wakuus ovat armowalwakunnan ulosläwit-
tämisehen kaxi tarpellista omaisutta. Meidän
pitā ainoastans kähoman eleemme, ettei kärmen
taitavaisuden alla puetais igens joku sen wan-
kan kärmen kawalus, joka teke meidän kans-
samme niinkuin muinen Petari teki Christusen
kanssa: armahda ihkäns, älkön sinulle se ras-
pahrako! Se on hyvä etkä oppia wastauen tä-
män estelemisen päälle, Christusen wastauesta
Matth. 16: 21, 22, 23.

Ei Wapahtaja ole misän luwannut meille
sitā kuin me, ehimme Saarnawiran ohesa,
mutta sitā ainoastans kuin on juuri wastoin.
Jos he ovat kutsunet Perhenisämän Belzebubixi,
kuinga paljo enämmin hänen perhensä? Se tulet-
ta jokaiselta wihattawaxi minun nimeni tähden.
Mailmasa on teille tussa. Ei meidän Her-
ramme waadi yhdeldäkän ihmiselkä senkaldaista
igens kieldämistä, kuin hän waati omilda pal-
weljoildansa; heidän erinomattain täyty anda igel-
lens kelwata, mitä JEsus yli päättä sano kaikil-
le: joka rakastaa isäänsä taikka äitiänsä enä kuin
minua, ei se ole minulle soweljas. Se joka raka-
sta poikaansa taikka tyrtänsä enä kuin minua,
ei se ole minulle soweljas. Kuka ei ota ristiansä
ja seura minua, ei se ole minulle soweljas.
Joka löytä hengensä, hänen pitā sen hukut-
taman: ja joka hengensä hukutta minun räh-
teni, hänen pitā sen löytämän. Matth. 10:
38, 39. Jos me kerran niin eläwästi ja täy-
dellisti olemma uhranet isemme Wapahtajalle;
jos

jos tämä jalo päätös on tullut hyvin vahvistetuksi; niin ei meidän pidä, naisia, sekä opin että elämän puolesta peräti turmelluisia ajoissa, andaman siihen jäävä, että me puhtalla opilla ja ylösrakendamisella elämällä edesautamme Jeesuksen waldakundaa, ja ahkeroisemme itsiämme siitä, ettei sen kirkkan walon wäyhäinen kipinä mahdais peräti samua; waan meidän pitää myös tarkaman satanan waldakunnan päälle. Perkele tahta kyllä karsia, että me ewangeliumin paljalla kiilolla walistamme sen pimian paikan, kusa hän olestele; hänellä on yhtä hyvin woima ja wiekkautta kyllä, saattaman ewangeliumin niille wihelijäisille sieluille epäluulon alaiseksi, taikka että omistamaan heille sitä wäärällä tawalla. Meidän pitää wirittämän waltian hänen oman pesähänsä; meidän pitää tarkaman hänen päällensä siinä paikassa, kusa hän on arkain; se wääräpäle, josa hän walista niinkuin walkeuden Engeli pitää häneldä pois riisuttaman ja niin hän saa seisoa siinä paljastettuna: meidän pitää selkiästi näyttämän sieluille hänen askelensa Tempelissä ja hänen mutkaiset polkunsa kulkaitten alla. Silloin on meille se lohutus, että me taidamme sanoa meidän kansallemme: waroitettu mies on puoliksi autettu. Satanan sywydet pitää ilmoitettaman. Nämät ovat enimitten yhdellä puolella, se niin suuresti rakastettu oma wanhurskaus: ewangeliumin wäärä omistaminen. Molemmat nämät sywydet, jotka nielewät niin monda sielua, pitää (niinkuin muinen Sinai) tarkasti aidattaman,

man; multoin se käy sananlaskun jälkeen, o-
jasta allikoon (b).

Tämä, Korkeastikunnioitettavat Herrat!
on minun pää-aineni, josta minä niinkuin
oyi evangeliumin Opetaja, panen minun sil-
mäini eteen. Mutta minun järjestyreni ja pe-
rustureni autuuden opisa tulla sulle likemmin
tutupi, koska minä nyt, Teidän Korkeastikun-
nietettawan Herraudenne ylitsekasomisen ja pa-
randamisen ala, kusa sitä tarwitan, siinä wil-
pittömässä tarwoituksesa edespanen sen pää-asian-
haarat, tämän nimen alla: Jumalinen Tut-
kistelemus.

Jos se Nappein Kokouksesa oleva Kor-
keastikunnioite-tu Seurakunda suosuis niihin,
ja löydäis ne samat yhteensojowaisixi niiden ter-
wellisten sanain kanssa; niin taita kyllä tapah-
tua, että minä eteeni otan, jos se on Herran
armollinen tahto, että lisätä näitä aineita wie-
lä toisilla.

i. Pawali sano: moi minua, ellen minä
evangeliumia ilmoita. 1. Cor. 9: 19. Mikä
siis se on, että evangeliumia saarnata ja il-
moitta? Se on, että neuwoa sitä surutoinda
syndistä, kuinga hän on se kaikkein onnetto-
min kaikkein luondokappalden seasa; mutta
myös samalla hengen wedolla sanoa hänelle,
että hän taita Christuren kautta tulla sivi kaik-
kein

(b) Tämä sananlasku on yhdestä ymmärryrestä, kuin
se latinalainen, joka Ruozalaisesa Tertisä löytän:
Incidit in Scyllam qui vult vitare Carybdim.

kein onnellisimmaksi, kuin auringon alla löytävät. Että sanoa niille jotka omaa wanhurstauttansa wahvistawat, ettei he sillä tavalla tule lepoon, eikä ajasa eikä myös ijankaikeudessa; waan että he taitawat Jesusen tykönä löytä yhden oikean ja totisen lewon. Senkaldaisten edessä pitää tämä Naamatun paikka oikein selitettämän: mutta joka ei työtä tee, waan usko sen päälle joka jumalattoman wanhurstaksi teke, hänen uskonsa luetan hänelle wanhurstaudeksi. Rom. 4: 5. Tämä on koetus kappale, josta Mestari Israelissä tutan. Että sanoa armoiteutuille: Te oletta autuat, mutta armosta, ei toisden ansiosta, ettei yppikän kerskais itsiänsä. Että sanoa heille: Tämä armo joka on teidän autuaksi tehnyt, on teille joka silmänräpäys niin tarpellinen kuin west kalalle, ilma linnulle ja maa ihmiselle. Että laskea, niinkuin yhden muistokirjan heidän sydämittänsä päälle, nämät Johanneksen sanat: lapset alkät syndiä tehdä; ja jos joku syndiä teke; niin meillä on edeswastaja Isän tykönä, JEsus Kristus joka wanhurstas on. 1. Joh. 2: 1. Ja Wapahattajan omat sanat: joka minusa pysyy, ja minä hänen, hän kanda paljo hedelmätä; sillä ilman minuta et te woi mitän tehdä. Joh. 15: 5. Tämän minä kusun ewangeliumin ilmoittamisepi.

2. Laki on toisempi oppi kuin ewangeliumi. Mikä on siis että lakia saarnata? Että sanoa sanankuulioillensa: jos te teidän synneistänne luowutte, ja wietätte pyhää ja wakaa elämä-

länäkertaa; niin ei ikänäs teillä puutu että te tulette taimaseen; ilman että sanoa heille, kuinga heidän pitää pääsemän heidän ennen tehtyyn syndeinsä taakasta; ilman että sanoa heille, että he pitää ensin tuleman pestyri Karisan woresä ja sowitzyri Jumalan kansa; ilman että sanoa heille, paiksi uskota ei ole mitän pyhys mahdollinen; että kaikki awut jotka waikutaen omalla woimalla, ovat paistawaiset rikopet ja yri kauhistus Jumalan edessä. Tämä minä kusun Eain ja sen luonnollisen Religionin saarnamiseri, ja ne kuin tällä tavalla osottawat muille taiman tietä, kusun minä sokioyri taluttayri, Kansain wiettelidixi, sudeixi lamnasten waatteisa, määräixi Prophetayri, helwetin waldafunnan ulosläheteyri.

3. Mikä eroitus on yhden ihmisen välillä, joka on koetellut molemmat nämät asiat, yhden lainalaisen ja armoitetun sielun tilan? Yri joka seisoo lain alla, ei ole tunnenuyt yhtän elämäää uskoa, ja seurawaisesti ei myös yhtän uuttasyndymista, koska usko yristäns wastuudesta synnyttä; sentähden seisoo hän alinomaisesa sodassa syndiä vastaan, ja ei taida hänestä irrallens päästä, waikka hän orjallisesta pelwosta karttele rikosten ulosmurtamisesta. Sen kieldyn puun hedelmä on hänellä yhtä hywin aina ihana, suloinen ja otollinen. Se armoitettu on sitä vastaan pelastettu synnin wallasta; sillä jotka poika waspari teke, ne totisesti owat wapat. Joh. 8:36. Yri ontawanhurskas elä yhdessä alinomaisesa waihetuyesa sen iketehdyn eli oman mielen

voimalla waaditun ilon ja helvetin ahdistusten välillä, jotka usiasti ulospusertawat kylmän kuoleman hien ja yhden surkian kuoleman pelwon, siihen asti että hän wihdoin tule yhteen tyhmiään paatumiseen. Mutta yri armoitettu on täydellisesti pelastettu tästä kuoleman pelwosta. Hän nautike JEsuren rinnoilla yhtä määrätöindä iloa. Hänellä on aina leipää täydeksi, ja usiasti enämbi kuin hän tarwike; ei hän ikänänsä waella yrinäns, Herra on hänen paimenens, ei häneldä taida mitän puuttua. Jumalan waldakunda on wanhurstaus, rauha ja ilo Pyhästä Hengesä. Rom. 14: 17.

Yri omawanhurstas ei taida ikänäns ilman sekoitusta sanoa, mitä ihmisen pitä tekemän, jos hänen pitä autuaxi tuleman; taikka hän sano selkiästi: pidä kästysanat! Tällä tavalla tahdoi, niinkuin Wapastaja hywin tiesi, se rikas nuorukainen tulla autuaxi, sentähden sanoi myös Herra hänelle: pidä kästysanat. Mutta jos sinä tällä tiellä tahdot autuaxi tulla; niin sinun täyty ne täydellisesti pitää; koska sinä pidät minun olewan Messiaxen, niin sinun pitä myös minua seuraman, mutta edelläpäin pitää kaikki oleman myytry Math. 19: 16, 22. Silloin hän meni murheisansa pois: silloin hän näki misä hänen sydämensä asui: silloin hän taissi oppia, että hänen piti koetteleman wastuudesta syndymistä, ennen kuin hän taissi kästysanat pitää. Siinä JEsus näyttä ne rajat, jotka tekewät eroituxen omawanhurstauden ja elämän armon välillä. Kusa elämä armo on, siellä ei ole enä murhella sias, waike

Ka kohta JEsus sanois: myy kaikki ja seura minua. Että täydellisesti pitää Jumalan käskyt, kuin pitää tapahtuman mieluisesti, ilolla ja alinoma, siinä suurimmassa niin hyvin kuin vähimmäsfikin, on wifisti yri eroittamaton vaikutus siitä elävästä uskosta: mutta tie, jonka päällä autuaksi tullaan, tämä armo saadan, ja Jumalan käskyt taitan pitää, ei ole muu kuin usko Herran JEsuren päälle. Joka usko, hän on autuas: sen päälle että jokainen kuin usko hänen päälleen ei pidä hukuttaman, mutta isankaittisen elämän saaman. Joh. 3: 16. Kaikkein enimmästi on se omawanhurskas tuskassa, koska hänen pitää andaman hyvä neuwoa yhdelle ihmiselle, joka tauti wuotella makaa, on vielä armosta osatoin, ja kuitengin mielellänsä tahto autuaksi tulla: silloin se hänen tykönsä kuuluu: minun kieleni tarttu minun suuni lakeen. Yri armoitettu ei tarwike kauwan mieltensä maltaa ja ajatella. Se on tiettämä, kewiä, walmistettu, autuallinen ja ainoa tie autuuteen, Judalaisille ja Pakanoille, pienille ja suurille synneisille, rikkaille ja köyhille, lapselle kehdoisa niin myös wanhuuteen elänelle urolla tautiwuotella; ja tämä tie on Joh. 14: 6. selkiästi merkitty, koska Wapahtaja sano: minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kengän tule Isän tykö, waan minun kauttani.

Yhden omawanhurskan täyty alinoma olla epätiedosa, jos se taitka se on syndi eli ei; jos se on oikein eli wäärin? Yri armoitettu löytää tämän kysymyksen Christuren tykönsä, joka

on hänen oikia wiisaudensa, jo päätettyinä. Koska se edellinen luke sen synniyi, kuin ei syn- di olekkan, ja awuxi mitä laki ja evangeliumi hyljät, niin tämä jälkimäinen tietä, mikä Jumalan hywä, otollinen ja täydellinen tahto on. Rom. 12: 2. Jumalan Hengi ilmoit- ta myös sen pienimmängin synnin raiskan ja puhdista meitä siitä, ja häöpäiwänä kaunisti hän Jesuxen morsiamen kunniallisesti, joka waan usko sielunsa hänelle.

Yri omawanhurskas on Naamatun taita- wa, waikka ei hän käsitä yhtän ainoata paik- kaa hengen ymmärryksen jälkeen. Sillä wälillä on se aina hänen tiellänsä, että sen kaikkein suurimman syndisen pitä tuleman armosta wan- hurstaksi, ja se Naamatun paikka: joka ei työ- tä tee, waan usko sen päälle, joka jumalatto- man wanhurskaksi teke, hänen uskonsa luetan hänelle wanhurskaudeksi, Rom. 4: 5. on hä- nelle naula silmässä. Yri armoitettu ymmärtä ja selittä Pyhän Naamatun ilman muiden se- littiditten neuwottelemista, ilman wäändelemis- tä, ja ilman että pimitä muita Naamatun paikkoja, sinä nimittäin, kuin tule iscolennolli- siin perustus totuudeihin ja pääkappaleihin. Kaikki pitä minun tundeman Ebr. 8: 11. Biblia on yri lufittu kirja; jolla ei ole sitä oikia awainda, ei hän sitä awa.

Yri omawanhurskas on waadittu että wic- lä usein epäilemään autuudestansa, ja usein wapistuyella ajattelemaan niitä tulewaisia. Yri armoitettu ei taida enä epäillä autuudestansa, wai-

vaikka hän wälisten tahdois epäillä. Hän sano rohkeudella: minä nostan pääni ja kätteni ylös ja odotan minun lunastustani; muutoin ei hän ole armoitettu, ja Christuksen werillinen sowindo, ei ole hänelle vielä oikein Jumalan Hengellä omistettu.

Opi omawanhurskas rukouile paljon ja kauwan aikaa, on wälisten kylmä, wälisten lämmin, wälisten pensä, ja hänen täyty wahvasti waruista ikensä wieraita ajatuksia vastaan. Opi armoitettu rukoile niin usein kuin hänellä on joku tarwe, ikellensä taikka muille. Ei hän rukoile enäämbätä aikaa, waan siihenasti kuin hän on sanonut Herrallensa, mitä hän on tahtonut hänelle sanoa. Kaikki muut rukouukset hän kusu että esia lakia, wanhurskautta rukouusesa, ulkokuullaisuksi, tyhjäksi puheksi ja kauhiksi Jumalan edessä. Rukouksissa Jumalan tygö taita tustkin, ja ei tustkingan jotakuta outoa fettoitta isiansä jouktoon; jos se tapahdu, niin tosin erinomaiset asiat owat ollet käsissä. Tämä rukous, alka niin pian kuin hän näke päivän walkeuden ja ulottu siihen asti, kuin hän ehtona nukkui, vaikka kohta ne toimitukset, jotka hänen kuzumisehensa tulewat, sen alla toimelisesti toimitetan. Niinkuin ovi rakkaudesta oikein sytytetty morstan, alinoma ajattele hänen rakkaahimmans päälle ja aina olis jotakin sanomista hänelle, jos hän läsnä olis; niin on se myös laita Immanuelin Morstamen kanka, joka ei tarwisi tuoda händä kaukaa eli alas Tiivastasta. Sillä hänessä me elämme ja liisumme. Apost. 1. Pet. 17: 28. Että minä tässä

Kappalesta olen ollut paljopuhuvainen ja että minulla vielä olisi paljo enämbi sanomista, tässä ainesa, siihen ovat minulle waakawat syöt, kuin minun edeswastaukseni tulewat.

4. Mitä tahto se sanoa, että saarnata Jumalata? Pappein kokous Bernin Kaupungissa, jona kirjat minä sydämmellisemmästi toivotan kaikilda Opettailta hywin muistetta, tahto kolmannesa kappalesta, "että meidän pitää meidän sanankuuliaimme edessä näyttämän Jumalan Christusesa yrinänsä, joka ei tapahdu koska Saarnajat puhuvat paljon Jumalasta pakanain tavalla, ja ei näytä händä ai-noastansa Christusen kaswoisa. Jos Saarnajat laimin lyöwät, että näyttää Jumalan armon Christusesa, niin tule heidän kansans, jota edemmä, sitä pahemmaksi ja epäuskoisemmaksi, ja wihdoin ilman Jumalata maailmasa, niinkuin myös Pakanaatkin ovat. Siinä wiidennesa lugusa sanowat he: että se armosta viikas Jumala tutan ilman wälikapaleita Christusen kautta yrinänsä. Mutta (kuulu se edessäpäin) mitä paljon sanoa tarwitan? Kaikki wiisauden ja taidon tarwarat ovat Christusesa kätkeyt". Col. 2: 3. Ah! minun Jumalani mihingä aikoin siinä olet andanut meidän elä! Jumala on rakkaus! Mutta missä Hän semmoisena tutan? Seimesä, koska Hän tuli ihmiseksi, että oleman Immanueli! Golgathan muorella, koska Hän kuole ristin päällä, synneisille autuudeksi. Mitä siis se merkitse että uudessa Testamendisä alinoma sielut neuvotan Sinain wuo-

muoren tygö, ja ilman kainoutta sanotan: kaso,
 kaso, kuinga muori suihe, kuinga kalliot wa-
 pisewat, kuule sen wanhurstan Jumalan ään-
 dä, niinkuin pitkäisen jylmätä, opi, tunne että
 Jumala on kuluttawainen tuli, ja pidä Hänen
 käskynsä; muutoin niin Hän, samalla tavalla.
 Kuin Moses teki Lain Tauluin kanka, musesta
 sinun wihahas; koska kuitengin nämät samat,
 kuin tätä sanowat, ei pienimmälläkään formel-
 lansa itse tahdo niitä liikutta kuin Lain ovat.
 Onko tämä että Evangeliumin tavalla saar-
 nata? Eikö tämä ole, että todella ylösherättä
 sitä luonnollista wihaa, kuin ihminen kanda
 Jumalata vastaan? Se asia, että olla ilman
 Jumalata maailmasa, ja joka seisoo siinä toivo-
 turesa ettei yhtän Jumalaa, ei yhtän Lain
 andajaa, ei yhtän huomariita oliskan, ei tai-
 da pikemmin luikasta sisälle, kuin senkal-
 daisen saarnamisen kautta. Onko tämä et-
 tä tehdä meidän Kuningamme käskyn jälkeen,
 joka näin kuulu: saarnakat Ewangeleumia
 kaikille luoduille? misä ovat ne ewangeliumil-
 liset ainet: tehtät parannus ja uskotat ewan-
 geliumi. Marc. 1: 15. niin on Jumala mail-
 maa rakastanut, että Hän annoi Hänen ainoan
 poikansa; Johann. 3: 16. Autuat ovat
 Zengelliset waiwaiset: autuat ovat murhel-
 liset: autuat ovat jotka isowat ja janowat
 wanhurstkautta: Matth. 5: 3, 4, 6. Tulkat
 minun tygöni kaikki, jotka työtä teette, ja o-
 letta raskautetut ja minä tahdon teitä wiro-
 woittaa cc. Matth. 11: 28. Joka syö minun

Iihani ja juo minun wereni, hänellä on ijan-
 kaikkinen elämä: Job. 6: 54. JEsus huusi
 ja sanoi: joka jano se tullan, ja joka tahto,
 se ottakan elämän wettä lahjari: Jlmest. K.
 22: 17. usko JErwan JEsuxen päälle, niin
 sinä tulet autuapi: jolla poika on, hänellä on
 ijan kaikkinen elämä: armosta te oletta au-
 tuari tullet: joka ei työtä tee, waan usko sen
 päälle, joka Jumalattoman wanhurstari teke,
 hänen uskonsa luetan hänelle wanhurstauderi:
 niin pysykät siinä wapaudesa, jolla Christus
 meitä wapahtanut on, ja älkät taas teitän-
 ne sekoittako orjuden ikeseen. Gal. 5: 1. jos
 kainen kuin ei Jumalan Waldakundaa wastan-
 ota niinkuin lapsi, ei hän suingan siihen si-
 sälle tule. Marc. 10: 15. Ja, minä olisin
 waadittu kirjoittaman uloswedon ewangeliumi-
 sta kokonans, jos minä tahdoisin edestuada
 kaikki ne Naamatun paikat, kuin ovat minun
 puolellani. Minä pidän wiisisti niin, ettei meidän
 ikänä pidä julistaman lain kosto-duomioita mui-
 den ihmisten edesä, waan niiden, jotka tahto-
 wat pysyä uppiniskaisina ylönsakojina Juma-
 lan wapaasta armosta Christusesa JEsuxesa.
 Jos me tekisimme meidän lapsemme, niinkauwan
 kuin ne vielä pissuiset ovat, tutuipi JEsuxen
 kansa, niinkuin Moses lain alla tahdoi, että
 kassynsanat piti wiriästi teroitettamaan lapsille,
 ja alinoma heidän kansans siitä puhuttamaan,
 me puhuisimme heidän kansans armosta JEsu-
 xesa Christusesa, joka on lasten Wapahtaja;
 jos me sanoisimme heille: meillä te olette saan-
 net

net turmelluuden, perinnet kirouuden, imenet synnin; mutta Jumala on tullut ihmiseksi teidän edestänne, Jumala on kuollut teidän edestänne ristillä, Jumala on pelastanut teitä werellänne. Jos en me yhdestäkään muusta syystä kehoitais heitä hyvään, ja estäis heitä pahasta, kuin tällä: sinä saatat synneilläsi murhelli- seksi, mutta sillä hyväällä ilahutat Häntä, joka on rakastanut itsensä kuoliaksi sinun tähtes ja ostanut sinun niin kallisti Hänen werellänne; niin monda kynneldä tulis säästöön, kuin wanhemmitten täyty pudotta nurjain lastensa yllä, koska he näkewät että he owat toivosansa petetyt.. Mutta tästä ei sanota heille mitään; waan Jumala tehdän yhdeni kappalexi, jolla heitä peljetetän. Apostoli sano: Jumala tah- to kaikkia ihmisiä autuaksi, ja että he toruuden rundoon tulisit, 1. Timoth. 2: 4. Mihin siis kelpawat nämät lisäyret: Jos == Mutta c. Sen kautta voitetaan niin paljon, ettei ihmiset usko sitä, ja tämä on juuri se pilari, jonga päällä perkelen waldaakunda itsensä noja.

5. Mikä se on, että saarnata Christusta? Että sanoa: Hän on se ainoa Jumala synneille, ja paitsi Häntä ei ole yhtän Wapah- jata, joka meille on Jumalal- da tehty wiisau- dexi, wanhurksaudexi, pyhityyxi ja lunastuyxi. Että saarnata Christusta, se on aina julkisesti saarnata, ja erinäisesti alati puhua tästä: se on, ettei mitään muuta tietä kuin Jesuxen sen ristinnaulitun. Eikö Christus ole se wäkewä Jumala, ijankaittisuuden Isä, Jumala kirkia-

sti ylistetty ijankaikkisesti? Eikö Hänesä asu
 koko Jumaluden täydellisyys ruumillisesti? Tai-
 rako joku tulla Jhsn tygö, waan Hänen kaut-
 tansa? Eikö Hän ike sano: Minä ja Isä o-
 lemma yri? Philippe, joka minun näke, hän
 näke Jhsn, joka minua wiha, hän wiha J-
 sää! Eikö Pyhä Hengi ole Christuyen Hengi?
 mitä warten me siis alati teemme kolmesta eroits-
 tamattomasta Personasta, kolme erinäistä Ju-
 malata? miy eng' me ensin opeta sitä ensimmäi-
 stä uskon kappaletta loppuun asti: Jumala on
 ilmestynyt lihassa? Mitä tahtowat nämät sanat
 sisällänsä pitä: Kuka Jhs on, ei tiedä kengän,
 waan poika, ja kellen poika tahto ilmoitta?
 Luc. 10: 22. Taidammako me tässä ajasa ym-
 märtä sen Pyhän Kolminaisuuden salaisuuden?
 Miy eng' me siis pidä isiämme sen, Jumalal-
 da ike säädyn armoistuimen tygö, ja jätä ne
 asiat, kuin meille owat ylönn korkiat, sixi, kuin
 me ne ijankaikkisudessa saamme oppia? Yhdelle
 armoitetulle on siinä kyllä, että wälimiehensä
 läwistetysä kyljesä nähdä Jhsn sydämen, joka
 halke armahamisesta; se on hänelle kyllä, että
 hän tietä Jesuyen Christuyen Jhsn olewan hä-
 nen Jsänsä: kyllä, että hän tunde walittuin
 lasten hengen huutawan hänen sydämesänsä Ah-
 ba, rakas Isä, ja wuodattawan Jumalan rak-
 kauden hänen sydämeensä: kyllä, että hän on
 wakuutettu, koska hän kerran on uskosa nuk-
 kunut ja ei kuitengan kuollut, että hänen
 pitä saaman hänen sielunsa yljän Jesuyen kas-
 woisa kappella, rakasta ja niinkuin hänen au-
 tuut-

tuuttansa ja osaansa, iankaikeesti nautita sekä Isää, Poikaa ja Pyhää Hengeä. Muutoin hän saangixi otta kairien järjen uskon kuuliaisuden alla, ja tunde tykönsä yhden täiwällisen ihastuksen, että saada tuta ja koetella sitä sama kuin Thomas, koska hän taisi pistä sormensa naulain siaan ja kätensä hänen kolveensa ja huuta: minun Herrani ja minun Jumalani. Sille selulle ei taida erinomattain paljon puuttua, jolla se on ystävänä, kuin Jumala on säättännyt duomikemaan koko maan piirin wanhurstaudella. Ennen kuin me luemme ja kirjoitamme niin kirkkoista salaisuksista, pitäis meidän luke man mitä Apostoli sano: ei luonnollinen ihminen ymmärrä niitä, kuin Jumalan Hengen ovat; sillä ne ovat hänelle hulluus, ja ei taida käsittää, sillä ne hengellisesti duomitaa. 1. Cor. 2: 14. Siihen tarwitan Christuksen mie li. Jos Kristus on meidän wiisaudemme, jos hän yrinänsä on mailman walkeus; mitä on siis järjellä, mailmallisella wiisudella ja sillä luonnollisella walolla, kuin meillä on Jumalasta, tekemistä evangeliumin salaisutten kanssa? Jos Kristus on meidän wanhurstaudemme, mihin siis kelpa se luonnollinen siweys, pakanain amut, ja niiden noudattaminen? Jos Kristus on meidän lunasturemme, kuinga on Hän sixi tullut? Eikö Hän ole sixi tullut hänen werillisen sowingonsa kautta! mixi ei siis tätä yrinänsä lafeta sixi adnoayi perusturexi.

6. Mikä on se että saarnata Kastesta? Se joka tahto opetta kastesta, hänen pitää tietä-

tämän tehdä oikian eroituyen Johanneen weden kasteen wälillä parannukseen, ja Pyhän Hengen tulen kasteen wälillä (c). Että sanoa: sinä olet kasteesa luwanut Jumalalle, että tahtoa waarinotta kaikista yhden kuuliaisen lapsen wellisfudeista; jos sinä nyt kaikessa woimastas pidät ne sanat, niin hän myös täyttää kaikki hänen lupauksensa sinusa: tämä ei taida olla seisowainen, sillä sitten ei olis Pyhän Hengen tulenkaste, uussihndyminen ylhälda, ensingän tarrellinen; sitten olisit armon lupaukset sidotut ihmisen kuuliaisutteen; sitten tule se toista, anstosta, ja ei enä armosta. Wedenkasteesa parannukseen, lupa ihminen, että anda ihensä wiedä Jumalan Hengeldä Christuyen tygö, ei toistin kuin tuhlaya poika tuli, hänen wihelijäisydens tunnon kautta waadituri nousemaan ylös ja menemään Isänsä tygö. Siinä tapauksessa on Wapahtaja luwanut, ettei heittä ulos sitä, kuin hänen tygöns tule, waan kasta heitä Pyhällä Hengellä ja tulella. Tämä, ja että tulla uskon Christuyen päälle, on yri ja sama asia. Silloin wasta kuulu se: joka usko ja kastetan, se tule autuuri. Marc. 16: 16. Mitä lapsihin tule, jotka heidän pissaisesa lapsuudesans kuolewat, taikka ennen eli jätken sen Pyhän Kasteen; niin minä totisesti uskon, että heidän autuallinen kuolemansa, tulenkaste, uussihndymi-

(c) Tätä Kirjantekijä seura sitä eroitusta, kuin hänen Seurakunnasans tehdän weden- ja tulenkasteen wälillä: mutta ei tahdo muuta sanoa, waan sitä, että turhaan kasteesa odotetan hybdytystä, jollei meittä ole Jumalan Hengi sydämejä: kuin on ihesänsä oikia.

minen ja autuapitekeminen, tapahtu yhdellä ja samalla ajalla. Kuinga Bapaptaja muutoin on ilmoittanut itsensä heille elämän ajalla, sen me saamme heidän tietä autuudesta. Sen ohessa toivotan minä kaikista sydäimestä, että kaikki ne, jotka kuka ties, joutuivat murheseen heidän lastensa tilan ylikse, kuin pistäisessä iänsänsä kuolevat, että heille tulis hätä ja murhenpito omasta sielunsa tilasta, ja turvauisesta annaisit nämät autuat sielut hänelle, joka on lapsista sanonut: heidän on Taiwan valdakuunda.

7. Mikä on se, että saarnata siitä Pyhästä Ehtollisesta? Minä uskon sen olevan, että aindastans sanoa sitä, ja anda sen sitten siihen jäädä, kuin sen kirkkia asettaja on selittästi ja hyvin kyllä evangeliumissa selittänyt Joh. 6. Että sanoa: Se Pyhä Ehtollinen on yri lai Jumalan palvelus, josa meidän pitää tunnustaman, tunnustaman ja katuman meidän syndejämme, ja vastauudesta lupaman Jumalalle, että paranda meidän elämämme, ja niin jälleens uudista koston liiton Jumalan kanssa, että sanoa tätä, sen minä kusun yhderi opiri, joka on Bibliaa, Jesusen ja hänen hengensä mieltä vastaan, ja en ennen sanojani takaisin ota, kuin selkibistä paikoista uudesta Testamendisä, minulle näytetään, missä se mainittu selitys on perustettu. Etkön joku ikellensä sen waiwan, ja pladarkon läpikse koks evangeliumin, kaksokaisen perään, jos joku senkaldainen selitys löytän. Minun ylikewoittamiseni on se kuin Jesus sano: minun ihani on totisesti ruoka ja
[mi-

minun wereni on totisesti juoma. Siitä en minä tiedä muuta sovitusta ja päätöstä tehdä, kuin tämän: se joka usko, hän on syönyt ja juonut, hänellä on ijantaitkinen elämä, ja Herra herättä hänen viimeisnä päivänä; hän pyy Herrasa ja Herra hänesä. Koska minä muistuttelen itselleni, että minä kirjoiisa, jotka puhuvat valmistuksesta Herran Ehtolliselle, olen lufenut niin monesta omaisuudesta yhden mahdollisen Herran Ehtollisen wieran tykönä (jotka muutoin itsensä ovat kyllä oikia, jos ne ainoastans niinkuin hedelmät siitä elävästä uskosta tutkistellan; sillä en minä tiedä yhdestäkän muusta omaisuudesta yhden armoitetun ja mahdollisen Ehtollisen wieran tykönä kuin uskon, sen ainoan uskon ja ei yhden jalon tiedon Religionisa) koska minä muistuttelen itselleni, sanon minä, senkaldaisten edestuoituin omaisutten paljoutta, niin se juuri nyt minun silmisäni on, kuin näkisin minä Sacheyen tapayen elävästi minun silmäini edessä, josta se kuulu: hän pyysi nähdä Jesusta, kuka hän olis; eikä saanut kansalda. Luc. 19: 3.

8. Mikä on se, että saarnata Parannusta? Parannus ja uusisyndyminen, pitää hywin eroitettaman toinen toifestans. Parannuksen kansa, joka käy uskon edellä, en taida minä ymmärtä mitän muuta, (sillä me elämme ihmisten seasa, jotka nimittävät itsensä Christuksen jälkeen) kuin epäuskon elävän tunnon, vaikka meille olis kaikki historiallinen tieto,

suuremmissa eli vähemmässä mitassa, ja waikka meillä olis se kaikkein kaunin siweys. Tästä epäuskon tunnosta pitää wälttämättömästi seuraman tunnon meidän turmellusta tilastamme ja meidän woimattomudestamme että isiamme autta; yhden halun että tulla wapahdetuksi meidän wiheijäisydestämme; yhden ikäwöikemisen wapahdajan perän; yhden rukoilemisen, ezimisen ja kolkuttamisen. Muun selityksen sen sanan ylitse, parannus, luen minä epäluulon alaiseksi.

9. Mikä on se, että saarnata uskoa? Se on kewiä asia. Usko on Jumalan lahja. Missä tämä Jumalan lahja seisoo, on Ebr. 11: 1. niin selkiästi, täydellisesti, lyhykäisesti ja hywin, sen Pyhän Hengen kirjoituksen parren jälkeen selitetty, että minä sydämellisesti toivoisin, että kaikki muut selitykset uskon ylitse lahoisit, ja me taidaisimme niiden sian panna tämän Apostolin kirjoituksen. Ei hän sano: usko on sinun wanhemmittes, sinun Opettaites Religioni eli myös niiden kirjain, joitas luet. Usko on, sano hän, wahwa uskallus niihin, joita toiwotan, ja ei näkymättömistä epäile. 'Mik eng' me anna sen siihen jädä? Jos usko on Jumalan lahja, miksi ei sitä siis wiheijäistä kansaa osoteta ojetes sen oikian lähten työ? Miksi ei heidän kateensa anneta Jacobin aseita: hän itki ja rukoili händä ahkerasti. Jos. 12: 5. Nihin kelpawat siis nämät wiijain selitykset: Uskoon tule tieto, suostumus ja uskallus, ja että taas isekungin näistä kappaleista pienetä epä-

lutui:

lukuisiin palaisiin? Nämät kappalet taita ih-
 minen saada ilman pienindäkän armoa, här-
 taita oppia Jumalan waldakunnan salaisudet
 ulkoa, nimittäin paljan bookstawin jälkeen. Hän
 taita anda niihin hänen luonnollisen suostu-
 misensa, se on, ei niitä wastansanoa, edestuo-
 da ne niinkuin hänen uskonsakappalet, pan-
 na eteensä että wahwasti niiden edestä wastata
 hamaan kowaan fuolemaan asti; hän taita myös
 luonnollisella tavalla niihin uskalda. Kuinga
 mondasenkaldaiista uskowaista on meille meidän sa-
 nankuulijain seasa, jotka kuitengin kaiten tämän
 ohesa ovat fuollet synneissä ja yliketäymisissä?
 Edellä nimitetyn kirjoituksen jälkeen, pitä kait-
 tein Opettaitten, jotka tietävät ihe perustus- ja
 päätötuudet, ja niitä opettawat niinkuin ijan-
 kaitkisia totudeita, wälttämättömästi oleman elä-
 wät ja wastauudesta syndynet ihmiset, waikka mi-
 nä omasta koettelemusestani kyllä tiedän ja tai-
 dan näyttä, että heidän laatunsa on juuri sitä
 wastan. Ne monet osat, joihin uskon kappal-
 et jaetan, ja nämät taas pienetän wielä pie-
 nembihin asianhaaroihin ja osihin, ei muuta
 hyödytä, kuin että me aina taidamme sanoa
 niille Athenalaisille jotakin uutta, ja koreilla
 sanain kansa ihmisten wiisauden jälkeen. Apost.
 Tek. 17: 18, 21. Mutta perkele tietä kyllä,
 mitä hywä hänellä siitä on. Oikein puhuttu,
 niin tämä on että panna kyntilän, jonga
 pidäis kyntiläjalasa seisoman, wakan ala, et-
 tei se walistais.

10. Mikä on että saarnata Westuudesta syndymisestä! Lyhyesti sanottu: Jos joku on Christusesa, niin hän on uusi Luondokappale. Ne muut tundomerkit pettävät pian, matkan saattawat ulkokullaituita ja omawanhurskaita, ja johdattawat ihmiset niin kauwas, että taikka he pitävät uuden syndymisen peräti mahdotoina, taikka luulewat, että jokainen Pyhän Hengen liikutus, on ike se uusi luominen.

11. Mikä on, että saarnata Pyhittämisestä? Pyhittämisen kanssa en minä ymmärrä mitään muuta, waan sen kuin Wapastaja pyysi Petarilda, kofka hän kolme kertaa kysyi häneldä: rakastatkos minua? Joh. 21: 15, 16, 17. Sitä minä waan pyydän, ettei Pyhyttä waaditais yhdeldä luonnolliseldä ihmiseldä. Sillä se olis että kuollueldä pyytä elämää, jota ei hän ike engä me taida hänelle anda. Seurawaisesti ei Pyhittämisestä taitta millän muulla tavalla edespanda ynnä kaikkein niiden awuin kanssa kuin se sisäl lensä käsittä, waan niinkuin yri vaikutus wan hurskauttamisesta, joka kuitengin edelläpäin pitää, niinkuin yri sula armo, oleman meille omistettu. Ei yriän pyhitys ole mahdollinen ilman Pyhästä Hengeä: Hänen wirtansa on että meitä kokonansa pyhittä. Christus jota asu uskon kautta armoitettuin sydämissä, ei taida ilman Jumalan pilkkauista ikänänsä eroitetta Pyhästä Hengestä, niin wähän kuin Pyhä Hengi Pyhittämisestä. Niin muodoin on, ja pitää myös sen uskowaisen oleman pyhän; ja seurawaisesti owat ne sanat, uskowainen ja pyhä siinä eroittamattomasti yh-

E

diste

distetyt, sen kautta, että uskolla on aina tekemis-
tä sen werillisen sowingon kanssa, ja pyhittämi-
nen harjoitta itsensä alinoma Jesuksen rakkaude-
sa. Että saarnata Pyhittämistä vastuudesta syndy-
mättömille, ilman että sitä sama selkiästi perusta
wanhurskaksi tekemisessä, sen minä kusun, että
tuulda piestä, warjohon ruweta, johdatta sielut
pois Christuksen tyköä oman wanhurskauden har-
halle tielle: se on, että neuwoa heitä helwettihin
ja wahwista wihaa Jumalata, erinomattain Je-
suxen ristia wastan, ja jälleis ylösraketa Sata-
nan waldakundaa.

12. Mikä on, että saarnata jokapäiwäi-
tä puhdistusta synnistä? Tämä on sen Pyhän
Hengen alinomainen toimitus, josta Wapahtaja
sano Opetuslapsillensa: Totuuden Hengi jota
ei mailma taida wastanotta, pysy teidän ty-
könäne iankaikkisesti, sillä ei mailma näe
händä, eikä tunne händä; sillä hän pysy tei-
dän tykönäne, ja on teissä eläwä. Joh. 14:
17. joka myös Jesuxen Christuksen päiwän
asti on päättävä sen hywän työn, kuin hän
uskowaisissa on alkanut. Phil. 1: 6. Ne usko-
waiset ei tahdo syndiä tehdä: sillä heille on Chris-
tuxen mieli. He wihawat myös synnin himoja ja
pitäwät ne samat Werkelen ihastujina, jonga he
owat päättäneet tallata, mutta ei ilahutta.

Ei he ole waaditut syndiä tekemän, sil-
lä he owat wapahdetut synnin wallasta. Koska
nyt Satan, mailma ja liha niin usein kuin se
heille myöden annetan, ysyttäwät yhtä uskowai-
sta sielua syndiin; niin nämät meidän autudem-
me

me viholliset löytävät joka kerta, että se voimallisempi on läsnä, ja heidän pitää asian toimittamata ja häpiällä menemän matkaans. Sen ohessa ei se uskollinen sielu muuta synninkä pidä, ja ei mitään muuta arvona, vaan sen kuin Evangeliumissa (d) synniksi eli arwuri kutsutan. Jos joku kysy minulda: mikä on syndi eli arwu? mikä se on kuin ei ole syndi eikä arwu? Niin minä kysyn häneldä takaisin, ennen kuin minä vastaan: jos hän on vastuudesta syndynyt eli ei? Jos hän sano, Ja, niin minä vastaan händä: siinä samassa olet sinä myös saanut woidetta, ja et tarwike, että joku sinua opetta i. Joh. 2: 27. Jos hän sano, en, niin minä vastaan händä: Ei sinulla ole uskoa, seurawaisesti on kaikki syndi kuin sinä teet, ei ainoastans sinun pahat ajatukset, himos, sanas ja työs, vaan myös sinun lukemises, rukoulemises, sanankuulemises, ehtolliselle käymises, almuinsa ando, syömises, juomises, wirtansa toimitus, makamises, walwomises, istumises, käymises ja seisomises. Sillä kaikki kuin ei uskosta ole, se on syndi. Rom. 14: 23. Jos hän kysy: mitä pitää siis minun tekemän? niin vastaan: Tee parannus ja usko **E** vangeliumia, **J**esus on mailmaan tullut synneisitä autuaxi tekemän; sinä taidat myös armosta autuaxi tulla. Näin tämä riita loppuu. Jos tämän kappalen ohessa jongun mielehen johtuwat

E 2

nä

(d) Evangeliumi merkige tässä koko **J**esuren oppia, joka sisällensä käsittää sekä lupauret että oijennusnuorat, ja jotka owat tarpeelliset oifian uskoon ja oifian elämään.

nämät ajatukset: miksi ei Pyhä Hengi yhtä haas-
 wa pelasta niitä uskovaista kokonans synnin as-
 sumisesta? miksi pitää sen pyhitetyn sielun alati
 huutaman; woi! minä wihelijäinen ihminen:
 kuka päästää minun tästä kuoleman ruumiista?
 Rom. 7: 24. niin on tämä minun wastaukseni:
 sen päälle, ettei meille käwis niinkuin niille lan-
 geneille Engeleille ja ihmiselle Paradisissa. Se
 kuin synnin ruumiini kuskutan, on minulle joka
 päivä yri tarpellinen, hyödyllinen ja wälittä-
 möin paha, ja mitä minä, ollesani lain alla mi-
 nun Jumalaldani rukoilin, että hän minusta o-
 lis pois poistanut; sen edestä minä Händä nyt
 sydämmellisesti kiitan, ja annan Hänen tiensä mi-
 nulle juuri hywin kelpata. Sen ohesa on kuis-
 tengin alati minun haluni, että autuallisen ku-
 leman kautta wapaudesta kaikista sitteistä; mut-
 ta ei ennen kuin minun Herralleni kelpa, et-
 ten minä Taiwan owelda langeis takaperin hel-
 wetin sywyteen, joka tapahduis, jos minä maan
 päällä olisin Engeliä tullut. Mutta tämän wä-
 likappalen kautta, pysywät syndinen ja Wapah-
 taja, sairastaja ja parandaja, lammas ja se uskollis-
 nen paimen, se heikko lapsi ja halullinen äiti,
 alati yhdesä, ja kuinga autuallinen on se kuis-
 tengin että niin autuaksi tulla! Näin me opim-
 me että aina pysymään Hänessä, rippumaan
 Hänessä, takomaan Hänen päällens, seuramaan
 Händä ja ei juoremaan edellä. Näin me opim-
 me tundeman, että me jokapäiwä ja joka sil-
 mänräpäys tarwisemme niin hywin meidän Wa-
 pahattajaamme, kuin sinä aikana, kossa me ensim-
 mäis

mäisen Herran löimme rindohimme. Silloin me opimme ymmärtämän Pawalin, koska hän sano: Jumalan armosta minä olen, se kuin minä olen, en kuitengan minä, mutta Jumalan armo joka minussa on. 1 Corinth. 15: 10. Näin me suurexi tulemme ja pysymme yhtä hywin aina huonona. Näin kamalasti se käy, että aina ja ynnä tulla sekä suurexi että huonori. Sen, kuin on niinkuin ei mitän, kusu Hän, että sen pitää oleman, ja teke tästä mitättömydestä pienimmän eli suurimman, niinkuin Hän sen tahto.

13. Mikä on se paras muoto, että kokoonpanna Elämäkertoja? Tämä kysymys näky minulle sentähden tarpeelliseksi, että minä luulen niiden kautta tehtävän Christuren Waldakunnalle sangen suuren wahingon, siinä, että niiden kiitosten kautta, joilla ne edesmennyt sälytetän ja itkänäs kuin toinen kerta haudatan, monda eläwätä tapetan. Koska minä pettämättömistä tundomerkeistä taidan olla ylikewoitettu yhdestä sielusta, että hän on ollut yri totinen Jumalan lapsi, ja sydämmestän rakastanut Wapahtajata niinkuin hänen Herrans ja Jumalaans; niin ne elämäkerrat, kuin Pawali on Jisistä kokoonpannut, on kaikki se kuin taittan sanotta. Tämä persona on uskosa nukkunut. Ebr. 11. Joka usko ei hän kuole. Näin sanankuulliat näkewät hautauspuhesta, missä se taito seisoo että autuallisesti kuolla. Silloin me taidamme tehdä yhden liikuttawaisen sowittamisen niiden eläwitten päälle. Etä sanoa: tällä personalla wainajalla oli monda as

wua, joiden tähden hän olis ansainut, että mui-
 den ihmisten suhten elää; sentähden on hän myös
 nyt autuas; se on että Saarnastuolissa walhetella,
 ja että pyytää ihmisten lemmyyttä ja lahjoja. Taitta
 pitää meidän taitaman sanoa: tämä persona on ilman
 synnitä sünnyt ja syndynyt, ja on ollut seisowainen
 Taitesa siinä kuin on kirjoitettu laki-raamatusta; eli
 jos ei se sowy, niin pitää meidän taitaman sanoa:
 tämä wainaja on, niinkuin yhden totisen sanan
 ja mahdollisen wastanotetta, wastanottanut us-
 kosa sen sanan, että JEsus on maailmaan tullut
 syndistä wapahutamaan; hän on, niinkuin se
 suurin syndinen, köyhä, wihelijäinen, waipunut,
 päänänsä firottu, ja ansainut helwettihin heitettä,
 wapisewaisella toiwolla andanut ikens JEsuren
 ristin alla, stellä on hän, niinkuin sen aimoan
 armoistuimen edessä, langenut maahan ja ruokoi-
 lut armoa oikeuden edellä: ja hänellä on tapah-
 tunut, niinkuin hän uskoi; hamasta siitä ajasta
 on hän pahon rakastanut sitä ristinnaulittua
 JEsusta, ja on kuollut sillä ilolla, että saada
 händä ijankaikkisesti rakasta. Zommankumman
 näistä molemmista kappaleista pitää meidän tai-
 taman näyttää, ennen kuin me tahdomme jon-
 gun autuapi julista. Taitta awout, kuin ihmi-
 nen ulkonaisen käytämisenä kautta anda tykö-
 nänsä nähtä, taitawat olla uskon hedelmät;
 mutta myös sitä wastan ulkokullaisuus, oma wan-
 hurkaus, ja luondo. Jos me tahdomme perus-
 tuxella duomita autuuden rakennuksesta; niin pi-
 tää meidän hywin tutkisteleman sen perustusta.
 Se perustus, jonga päälle minä rakennan, on
 Chris-

Christus ja hänen werensä, se teke, että minä Hänesä löydän sen suurimman hyvän. Koska tämä on itse totuudessa sydän ja Jumalan Hengellä lukittu sillä finerillä Ja, ja Amen; niin me taidamme rohkeudella sanoa: Autuas, autuas, autuas on tämä ihminen Jesuksen Christuksen kautta.

Koska yri Saarnamies kehu yhtä edesmenettä Personaa autuaksi hänen arwuinsa tähden, (jotka minä annan olla heidän arwiosansa) niin hän wie ne etäwät, jotka sitä kuulewat, itkänäs kuin kädestä taluttain, pois Christuksesta ja Hänen armostansa. Suurin osa wahwista sen kautta heidän wäärän toiwonsa; sillä he lukewat igens kans hyvän arwuisi ihmisi: toiset juopewat lain tygö ja panewat eteensä, että myös sillä tavalla saaman arwin palkan, mutta muutamat hämmästywät ja sanowat: kuka taita sillä tavalla autuaksi tulla? Koska yri senkaldainen Opettaja itse kerran kuole; niin pitää se hänestä kuuluman: Koska nyt Papit sen maahan kaimawat, Ah! se on yri suuri duomio. Koska arwut pitää edestuoittaman sen edesmenneen ylistyxi; mihi ei myös ne wiat, synnit ja rikokset, kuin hän on tehnyt, mihi ei niitä kans edestueda, sen ylistyxi, joka on werensä uloswuodattanut hänen edestänsä, niiden syndein andexi saamisexi. Jos kääntymän ulkonainen pitäminen, niin myös se sisällinen lain waatimus, on yri perustus autuuteen ja yri wiisi Jumalan lapsen tundomerkki, mihi eng' me siis kans sano: Ne autuat Kirjainoppinet ja Phariseuret? Jos hywät työt tekewät

autuaxi; miy eng' me siis kans sano: ne autuat hywänawuifet pakanat, joilla se oli yxi makeus että kuolla Isämaan edestä, ja jotka niin jalosti ylöntakoit tämän mailman tawarat? Sillä minä pidän awun yhden pakanan tykönä sentkaldaisena, kuin on jotain suurta, ylistettäpä ja hänelle hyddyllinen. Mutta koska minulle sanotan yhdestä Christitystä: hän on hywän awuinen; niin minä sanon: se on luonnollinen asia; sillä yxi paha Christitty ei olekkan Christitty. Yxi Christitty on se, jolla on Christus sydämesä, jolla on yxi uusi luondokappale, yxi Jumalan kuwa, yxi Pyhän Hengen työhuone: ja mikä ihme on se, että sentkaldainen on, ei ainoastans hywän awuinen, waan myös pyhä? Ei ihminen ole pyhä, waan se joka hänesä on, joka hänen myös pyhittä. Kusa siis on ihmisten kerstaus? Christittyiden seasa ei pidä muuta ylistystä kuultaman, kuin Karikan ylistys, joka on teurastettu meidän edestämme, joka en ostanut meitä werellänsä, ja jonga haawoista koko meidän autuutemme, ja siinä samasa myös meidän pyhityttemme on uloswuotanut; kaikki muu ylistys on hajawa.

14. Mikä on se paras tapa, että herättä yhtä surutoinda syndistä? Ollenko se laki, kiroupen julistaminen, sulkeminen ulos Taiwan waldakunnasta? Yxi monen aikainen koettelemus näyttä sitä, kuin on juuri tätä wastan. Minä tahdon anda yhdelle Lain Saarnajalle kuuden lausia sanankuulioita ja lyhykäisesti näyttä mitä hän heidän tykönsä maikan saatta.

Se ensimmäinen on hyi pilkkaja, hän nauraa ja kysyy naurusuulla: missä on se Jumala, joka taita rangaista? Tänapäivä on taas iyrise tänyt.

Se toinen ei ole niin pahankurinen, hän hämmästy, huotkaa, itkee. Kuinga kauman ulottu se liikutus? Sixi kuin Pappi sano Amen, sixi kuin hän tule ulos Kirkosta, silloin kuulu se: taiwas ei ole niin pian sejinnyt, kuin sydän myös on kowendunut.

Se kolmas ajattela ja hänelle on oikeus, jos se niin olis, niin se ja se myös eläis toisella tavalla. Natas Niti mene edellä, minä tulen perässä.

Se neljäs pahendu tästä opetusen muodosta, hän näke ettei se ole Evangeliumillinen, hän omista Evangeliumin mielelläns ikellensä yhdelä määrällä tavalla, ja tule Jumalisuden wiholdisxi.

Se wiides otta hyviä päätöriä, juore sinne ja tänne, loukka ikens joka seinään, wihdoin wäsy, anda tofo asian turhaan, lange pois, ja että tehdä ikens syyttömäxi, niin hän rupe pilkkaman.

Se kuudes mene edemmä, joutu oman wanhurksauden harjoiturihin, joka on hyi onnetoin äiti siihen hengelliseen yspenteen, siihen katekeraan wihaan Jesuyen ristin puolehen, hänen wapaan armonsa ja tämän sanan tygö ilmaimitäkän.

Nämät owat ne hedelmät, kuin lain saarnajat wihdoin saawat palkapensa niittä, heidän waiwansa edestä.

Kuinga pitää meidän siis käyttämän isem-
 me? Niinkuin Päämies tahto, tekemän hänen
 oijennusnuoransa jälkeen: saarnatkat Evangeliumia
 kaikille luoduille, se on: rukoilkat teidän sanan-
 kuulioitanne Christusen tähden: sopikat Jumalan
 kansa; vaatikat helkä tänne sisälle tuleman; äs-
 kät heitä pehättäkö pois; äskät yhtän syndistä
 sulkeko ulos. Sanokat heille: Minun Bapah-
 rajani vastaanotta syndistä, sanalla sanottu, Äit-
 ti syndiset. Lohduttakat, lohduttakat minun
 kansaani, puhukat suloisesti Jerusalemin kansa 2c.
 Es. 40: 11. Sanokat niille teille uskotuille sieluille:
 joka tahto, hän taita autuaxi tulla; jos kaikki
 rahtowat, niin kaikki taitawat tulla autuaxi. An-
 dakat tuhlaaja pojan welien kaurvan olla wihoisans;
 ei hän kuitengan ole Jsa. Sanokat heille: te tai-
 datte ilman mitäkän, ilman rahata, armosta au-
 tuaxi tulla. Asettakat heidän eteenkä yhdellä es-
 läwällä, liikuttawaisella ja ylisewoittawaisella ta-
 walla, että he niistä kaikkein onnettomimmista tai-
 tawat tulla niixi kaikkein onnellisimmixi. Pää-
 täkät teidän manauxenne tällä uloshuudolla: O!
 Kuinga hywä eldawa pitää teille oleman, koska
 te saatte tuta, että te olette jällessä lunasterut
 Jumalan pojan weren kautta, että se sama myös
 on teidän edestänne juosnut, että se ristinnaustitu
 JEsus on teidän Herranne ja Jumalanne, että
 Hän on kuollut teidän edestänne, saadapensa tei-
 tä ikellensä morsiamexi. O! Kuinga hywä on
 teidän silloin kuitengin olla! Kuinga hywin elä-
 mätä, Kuinga hywin kärsimisessä, Kuinga hywin
 kuolemassa, Kuinga hywin viimeisnä päivänä,
 Kuin-

Puinga hywin Taimasa! Näin aina saarnatkat. Teidän pitää saaman koetella, että Evangeliumi on Jumalan woiima autuaderi sekä opertaille että sanankuulioille. Näin syndinen oikein panna ahtauteen. Näin häneldä kaikki estelemiset ja kaunistelemiset poisotetan. Rkändymisen wiivyttelemisellä ei ole enä sia. Se ajatus: että olla se kaikkein onnettomin, mutta taita tulla siipi kaikkein onnellisemmaksi, että nautita Jesusen tykönä niin hywä oldawata, ja että jo tässä maailmasa olla autuas; tämä ajatus, koska se Herran on tullut herätetyxi, ei laho niin pian. Koska kala on Herran koukun niellyt, niin hän enimmitten istu kiini.

Vyhykäisesti: kaikki ihmisen pitää igensä heittä tämän sen autuaxi tekewäisen armon käsivarсилle; eli ottaman sen päätösen, että ehdollisesti ja mielellänsä menemään ijankaikkiseen kadotukseen. Molemmat saattawat kiwun. Sen yspenden kautta langennen syndisen tykönä, karwastele se siinä kanka syndynesä yspendesä, että tulla niin mitättömäksi, ja että niin wihelijäisnä, niin riisutuna kaikesta omasta wanhurksaudesta, omasta woimasta, omista aiwoituksesta ja lupauksista, niin kokonans syndisenä, epäuskoisena, kadotettuna, wihelijäisnä, raadollisnä, sokiana ja alastoina, se on, sentaldaisena kuin hän totisesti on, tulla Jumalan tygö, tulla sen lihasa ilmestynen Jumalan tygö, joka ristin päällä kuoli niinkuin yri krouus, siunauxepi niiden kirottuin edestä, Jesusen ristin tygö, niinkuin sen ainoan armoistuismen tygö, joka on Judalaisille pahennus ja

Gres

Greifiläisille hulluus; ja että tulla siellä wiisari, wanhurstari, pyhäri ja autuari: tämä saatta kiwun. Mutta että wastanseisoa Isän wetämistä Pojan tygö, se saatta myös kiwun. Autuas on se, joka ei kauwan wastanseiso.

Yri Opettaja, joka saarna tällä tavalla, ei taida suuremmalda osalda ihuissistä (erinomattain yhdellä ajalla, jona Perkeleellä on ensin sanominen), muuta odotta kuin pilkkaa, hämäistystä ja wainoa. Yri on kuitengin hyvä, ettei Wapahataja ole jotain parembata meille luwannut. Ne nuolet, jotka edelläpäin nähdän, tekewät wahimman wahingon. Tämä wastahakoisuus on sillä wälillä yri selkiä todistus sen päälle, että Perkele on kiutustunut; sillä ei hän taida kärkeä, että ihmiset tulewat autuari, että he tulewat Christusen tygö, koska hänen siten pitkä heistä iankaikefisti luopuman ja andaman orjansa hänen suurimmille wihollisillens. Se waiwa händä että nähdä, kuinga Christus repi sielut ulos hänen hambaiustans, päästä ne irralle pimeyden kahleista, ja pane ne wapalle jalalle (e). Se kiwistele hänesä, koska hänen pitkä näkemän, että ne samat, joiden onnettomuden ylise hän jo ennen oli riemuikenut, nyt owat tullet korgoteturi siihen aututehen, että he owat Jumalan morsian. Eikö se mahda olla tämän mailman Jumalalle yri helwetin piina, että sielut, jotka

(e) Ei että wapasti syndiä tekemään, waan että wapasti ja ilman waatimata kuuleman Jumalan tahtoa, joka on Jesuren Morsiamen autuallinen arpa ensimmäisistä hetkestä, kuin hän uskon kautta hänen kansans yhdistetän.

siihen asti ovat ollet hänen hengensä huomasa, nyt tallawat hänen jalwoiliansa? Onko siis ihme, että hän wihastu? mutta älkät peljätkö, Te jotka Christusta rakastatte; seisokat rohkiasti hänsä vastaan. Wihdoin täyty hänen kuitengin paeta. Käykät urhollisesti päälle, ottakat asiaan kiini, Perkele pakene tyllä pian. Ja mitä kadotta se ihminen jonga sielu on pesty Kasrikan weresä, ja sen Taimallisen Isän kädestä on tullut warjelluxi autuuteen, ja jolla siitä on elämä ylisewoittamus? Jo hänen arwonsa, hänen etunsa, tämän mailman onnen, ja korkeumari hengensä? Ja kuinga tämä kaikki kustus tan? Yri loistawa mitättömyys.

Sen ohesa on meille se ulossanomatoim ilo, että wiedä muutamia sieluja Christuxen tygö ja nähdä ne Christuxen tykönä wapahtettuina ja autuina, josa he taitawat riemullisesti sanoa: tässä! tässä on hywä olla (f)! Se ilo on meille, että koota Kesurelle yhtä pissuista Seurakundaa, josta on Jumalan Pojan werellä, fuolemalla ja haawoilla meidän kansamme ijankaikkisxi ajoixi yhdistetty; sen ilon, että nähdä ihmisiä, joiden autuuden ylise meidän pitä ijankaikkisesti, alati ja Jumalijesti riemuikseman.

15. Ei kengän woi palwella kahra H^{er}es raa. Se on: joka sekoitta Lain ja Evangeliumin yhteen (g) ei hän ole Mosepen eikä Christuxen

(f) Koska hän pääsi syndiä tekemästä, joka on yri Taiman Waldakunda, niinkuin synnin orjuus on yri helwetti yhdelle oikein heränelle sielulle.

(g) Ja kääändäwät autuuden järjestyksen plös alaihin, joka waati, että meidän pitä tuleman terweri, ens

turen palvelija. Sentähden pitää Moseksen kerran kändämän hänen päällens Christuksen duomioisluimen edessä, ja Christuksen pitää duomijaman händä. Josua sanoi muigen, i koska hän viimeisen kerran eli koonnut Israelin kansan: walikat teillenne tänäpäiwänä keta te palvellette, elikä niitä Jumalita, joita teidän Isänne palvelit sillä puolen wirtaa, eli Amorereihin jumalita, joiden maasa te asutte. Mutta minä ja minun huoneni palwelemme Herraa. Jos. K. 24: 15.

Tämä on nyt se kuin minä tällä erällä saan kunnian, että Teidän Herraudenne eteen panna. Minä odotan suurella itäwöikemisellä, saada tietä sen Hywinkunnioitettawan Dapheim Seurakunnan ajatukset, tämän Jumalisen Tutkistelemuksen yllike. Jos joku tahto tulla minun wastanseisojajeni, niin täyty minun, säästääni hänen turhaa waiwaansa, edelläpäin tehdä hänelle sen wähdän muistutuksen: etten minä yhdestäkän muusta Kirjasta, se mahta kuka kuin itänäs hywäns, wastanota jorakuta rodistusta, engä anna iseni tapaisin ajaa, kuin ainoastans, Bibliasta; sillä tarpellisella eroituxella, kuin pitää tehdä tämän Jumalan hallituksen wälillä Lain alla ja Armon alla.

En minä ole mikän oppinut mies, en minä tiedä mitän muuta, waan Jesuksen, sen ristinnauhlittun. Jos joku siis tahdois minua tygö puhu-

kuin ne taidamme tehdä meidän welwollisudemme, se on: uskoman ensin ja rakastaman sitten. Ja se joka rakasta, hän pitää käskysanat.

hutella, tämän maailman oppinella kielellä; niin
 hänen pitää odottaman vastausta viinkauvan kuin
 hän ei: sillä minä olen lutenut ne lähetykset kir-
 jat kuin Pawali on kirjoittanut Timotheuksen ja
 Tituksen tykö, jotka ovat tehneet viitelemiset hen-
 gellisiä asioita, minulle niin vihattawaksi, etten mi-
 nä itänän ole aikonut, että niissä iksiäni harjoitta.
 En minä tahdo nyt pidemmästä rasitta minun
 Korinthiastikuntaitettuihin Herraini kärsiwällisyyttä,
 waan päättän tällä sydämmellisellä toivotuksella:
 Jehomah, joka on meidän wanhurssaudemme,
 JEsus se ristinnaulittu, olkon ike teidän leika-
 janne, siihen Pappien kokoukseen määrättyyn paik-
 kahan! Hän andakon teille Hänen Hengensä wo-
 detta kaikkiin Teidän toimituksihinne! Hän wietön
 myös ike Teitä sielun ja ruumin puolesta terwe-
 nä takaisin Teidän Seurakundihin! Hän tähtä-
 tön Teitä kaikkia sillä pyhällä tulella, niin ma-
 han repimään perkeleen waldakundaa, ettei pyrkä
 kiwi jäis sen toisen päälle siällensä, ja että sitä
 wastaan lastemaan JEsuksen sen kalin kulma ki-
 wen, sen ainoan autuuden perustuksen kaikkein Tei-
 dän sanantulkioitten sydämmihin, ja sen jälken
 rakendamaan sen päälle tuhanen kertaifella siu-
 nauksella, että ne jotka Teitä kuulewat, mahdai-
 sit ynnä Teidän kansanne autuaksi tulla!

Minä olen kaikella kunnioittamisella

Teidän Herraudenne

Gröschitz
 Subst. Kuusa 1768.

JEsuksen werettä kautta welwol-
 linen tämän Kirjantekijä.

Edel.

Edelläkäväinen Tutkistelemus on sille, Savian Kaupungisa Graubündlerin maakunnassa yhteen tullen Vappein kokoukselle sisälle annettu. Ja sitte kuin kolmattakymmendä Kirkoherraa ja Professoria, täyden istuwaisen kokouksen alla, ovat Kirjantekijän eteen pannet heidän vastansanomisensa, ja ne samat myös ovat hänellä perustettavaisesti vastatuyi. Niin on Vappein kokouksen Seurakunda ottanut seuravaisen päätöksen, ja andanut Protocollansa sisälle werää:

"Herr Christian Ziegnererin Jumalinen Tutkistelemus asetettu sille kunnioitettavalle Vappein kokoukselle, siellä wisusti käsitelty ja sen Tekijäldä lawiammalda selitetty, tule, niinkuin yhtensopiwainen sen Pyhän Raamatun kanssa, kunnioitettavaldä Vappein kokoukselta kiinitetty. Sinä 26. päivästä Kesä-Kuussa 1768.

Jumalinen

Zuffißelemus

Tämän Uikaisesta Turmelluksesta
Christikunnassa, sekä Opissa
että Elämässä.

Eli

Z u n d o m e r k i t

Eroittarename yhden wäärän opettajan. yh-
destä Jesuren Christuren palwelijasta.

Zätkimäinen Osa.

Christian Zieguererilda,

Saarnamies Gräschissa Graubündterin maalla.

Kuohista Suomeksi kääntty.

Z U R U S A,

Prändätty Srenckellin Kirjanprändissä, 1793.

Zumalmen

Zumalmen

Zumalmen
Zumalmen
Zumalmen

Zumalmen

Zumalmen
Zumalmen

Zumalmen

Zumalmen

Zumalmen
Zumalmen

Zumalmen

Zumalmen

Zumalmen

Aoska minä tutkistelen kuinga autuallinen
yhden Evangeliumin Opettajan kulumus
on; hänen wirtansa korkiaa päämaalia;
hänen työnsä makeita hedelmiä, ja sen opin
sisällepitoa, kuin hän julista; Niin minä tunnen
senkaldaissen autuallisen liikutuksen minun työ-
näni, kuin minä ikänä olisin ulkona ruumista.
Että saarnata rauhaa, julista autuutta, sanoa
Dionin Tyttäreille: Sinun Jumalas on Ru-
ningas! lohputta Herran Kansaa, puhua su-
loisesti Jerusalemin kansa, ja sanoa hänelle:
että hänen sotimizens on lopetettu, että hänen
rikoksensa on andeksi annettu, ja että hänen pitää
saaman Herran kädestä karkikertaisesti siunau-
sen. Että Jesuksen nimeen julista mielen muu-
tosta ja syndein andeksi saamista. Rukoilla
Christuksen tähden: andakat sowitta teitänne
Jumalan kansa. Rukua Karisan Häitten eh-
tolliselle, ja wakuutta wieraita, että kaikki owat
walmit, että härjät ja syötilät owat teurastetut,
wiina sisälle pandu, ja kaikki valmistukset yh-
teen riemuateriahan tehdyt, ja että wierat pitää ai-
noastans joukottaisin andaman jiskensä siellä löytä.

Ja, että vaatiman heitä tuleman siihen kaikkein sisälmaissimban yhdistyseen Jumalan kanssa, yhteen täydelliseen nautikemiseen sen taivallisen Isän rakkaudesta, Jesuren armosta ja Pyhän Hengen lohdutuksesta. Saattaman niille wihelijäisille yhtä hyvä sanomata, mennä fangittuiin weljein tygö, näyttäman heille sen awetun owen, ne rikkirewäisyyt sittet, ja sanoa: Duomari on teidän ystäwänne ja Wapahatajanne, hän on andanut izens tehdä synnisi teidän edestänne ja kirouperi, ja ostanut teille wapauden; mengät nyt hänelle kunniaxi ja iloxi, ulos fangiudesta, niinkuin Daniel Keijonin luolasta. Lohdutta niitä murhellisia Zionisa. Etä panna sielun ystäwän heidän eteensä niinkuin walkian ja penaisen, walittu monen tuhannen seasa, niinkuin sen kaikkein kaunimman ihmisten lasten seasa, ja maalata händä hänen werillisesä muodosansa niin, että sydämet rupewat isomaan ja janomaan händä ja sydämmelkisesti händä rakastamaan. Puhua hänen autuaxi tekewäisestä ansioistansa. Ilmoitta hänen werillistä kuolematansa; saattamaan sairait ja terwet Karigan kuoleman ja haawain muistohon. Tutella sieluille, mitä hyvä Herrra on tehnyt minun sielulleni, koska hän andoi minulle andexi kaikki minun syndini, paransi kaikki minun rikoxeni, pelasti minun hengeni kuolemasta, kruunaisi minun armolla ja laupiudella, teki minun kaswoni ja suuni iloisexi ja minun niinkuin yhden nuoren kottan. Tutella Kuinga hyvä on olla Jesuren tykönä. Puhua
 Koet.

Koettelemuksesta lämbymällä sydämellä, Jumalan huonen tawaroista, sen puhtaan hekuman ojasta, niistä autudeista kuin Jesuksesta uloswuotawat, niin myös ynnä tuta ja nautita ne samat sielufansa. Näyttämään Herran lapset ja hänen kättensä teot hänen tykönsä, niinkuin heidän Luojansa ja Lunastajansa tykö.

Taitako joku wirta olla autuallisempi kuin tämä! Että kuzutta yhdeksi iloisen sanoman Julistajaksi, yhdeksi rauhan sanoman Saattajaksi, wanhuruskauden Saarnajaksi, Altarin Palweljaksi, Jumalan Pojan morsiamen Puhemieheksi, yhdeksi totuden Todistajaksi, se on enämpi kuin että kanda krunua ja waldittaka. Taitako joku äiti, joka äsken on synnyttänyt, ja ensimmäisen kerran kakele lastansa, koska hän myös ilon tähden unohta pois kaisen hänen ulos seisotun kipunsa, niin paljo riemuista; eli, taitako se wirta maammies runsahasa elon saalihisa ja wiljansa korjamisessa olla iloisempi hänen jywänsä ja ytimensä ylise, kuin uskollinen työmies Herran wiinamäessä on; koska hän näke siunauksen, koska sana tule hänen Samankuulioillens yhdeksi Jumalan woimaksi Autuuteen; koska tässä yri sielu herä synnin unesta; siellä yri wäsynyt ja rasitettu sydän kysy lewon ja wirwoituyen perään Jesuksen armosa; tässä yri autuaksi tehty syndinen uloswuodatta ilon-kyynelitä Jesuksen jalkain wieresä ja riemuise Jumalasa hänen Wapastajansansa; siellä yri armoitettu syndinen taita rakkaudesta ja yhdestä sydä-

dämeestä, joka on täynnäs kiitosta, todista: se on yri kallis ja mahdollinen sana, että JEsus on maailmaan tullut tekemän synneistä autuusi, joista minä se suurin olen, mutta minulla on tapahtunut armo ja laurius. Koska ei hän itkänensä taida puhua JEsusen virstistä ilman, ellei se joka kerta maya hänen sanankuulioillensa monda tuhatta kyyneldä pehmydestä ja rakkauten tunnosta, kyynelät, jotka ulos vuotawat siitä puhtahammasta ilosta ja lapsillisimmasta kiitollisuudesta, koska hän siellä ja täällä kirjoittaa sen yhden eli toisen hänen sanankuuliansa kottiamenon tästä ajasta, ja niinkuin yri todistus hänen viimeisistä heikistänsä, taita eläväsi esimerkissä lukea ne sanat: joka usko Jumalan Pojan päälle, hänelle on iankaikkinen elämä. Joh. 3: 36.

Kuinga monda senkaldaista Personaä löytän tämän uuden Liiton Kansan seasa, joiden pitää edes seisoman sitä Evangeliumin wirtaa, kuin Kirkon Herrä ylönnanoi Opetuslapsillensa sillä kaskyllä: Menkät kaikkeen maailmaan, ja saarnatkat Evangeliumia kaikille luoduille. Marc. 16: 15. Tehtön Jumala! että kaikki nämät, niinkuin ne ensimmäiset todistajat siitä ristinnaulitusta JEsuksesta, olisit ihe Wapahatajalda maailmasta walitut, ja Hänen palvelurehensa isällisesti kutsutut ihmiset! Että he olisit ihe, Pyhän Hengen Skoulusa oppinet Jumalan Wadatkunnan salaisudet semmoisessa walosa, jota ei pimeydet taida kaksit-

sittä! Että heillä olis woide häneldä joka pyhä on, ja taidaisit laskea elämän sanan sydäimestä sydämihin, muutamille niinkuin yri elämän haju elämäri; ja toisille heidän oman syynsä kautta, niinkuin yri kuoleman haju kuomari! Että he olisit, yhden elämän Jesuxen haawain tundemisen kautta, niinkuin Thomas, pelastetut kaikista, ja myös niistä salaisimmista epäuskon siteistä! Että heissä kaikissa palais sama pyhä tuli, kuin opetuslasten tykönä, joiden seuraan Jesus itsensä annoi Emauren tiellä Luc. Evang. 24. Että Christuxen rakkaus waadeis heitä kaikkia, ja ihketukin taidais sanoa: minulle on laupius tapahtunut, minä olen löytänyt armon hänen silmäinsä edessä.

En minä tahdo ketän duomita, waan ainoastans pyytä että he tuttais, jotka owat sen welhon Eymän sukutunnasta, kuin pyysi kääändä Maan Herraa Sergius Pawalita pois uskosta Jesuxen päälle, jota Apostoli, täynnäs Pyhää Hengeä, näin tygö puhutteli: O! sinä perkelen poika, täysi kaikke wilpiä ja petosta, ja kaiken wanhurskouden wihamies, et sinä lakka wäändelemästä Herran oikeita teitä. Apost. Ref. 13: 8, 9, 10. Yri asti, jonga päälle, jos senkaldaisita wielä tänäpänä löydyis, sängen paljo tule, ansaise yhdesä sen laadusesa kirjasa kuin tämä on, hänen erinäisen paragraphinsa eli osansa: ja rakkaus kansakumpanitten ja ihmisten autuuden perähän waati, että me näytämme senlaisten wietteliditten tundomerkit niin selkiästi,

että jokainen sielu, kuin halaja autuuttansa, taita jokaisesta puhesta merkitä, mingä hengen lapsi se on kuin puhu. Johannes sano: siitä te tunnette Jumalan Hengi; että jokainen Hengi joka tunnusta Jesuren Christuren lihaan tullen, se on Jumalasta. Ja jokainen hengi, joka ei tunnusta JEsusta Christusta lihaan tullessi, ei se ole Jumalasta, ja se on Antichristuren hengi; josta te kuulitte, että hän on tulewa, ja on jo parhalla maailmassa. 1. Joh. Epist. 4: 2, 3. Mutta nyt ei taida satan enä näin puolettomasti tulla toimeen meidän seosamme; koska hän hyvin tietä, että oppi Christuksesta on Christikunnan Religioneisa kerta vastan otettu niinkuin yri Vääkappale: mutta hän on, hänen karmenka waludensa jälkeen, löytänyt ja opettanut palveljoillensa yhden opeturen muodon, jonga kautta Kanssa ei tule wiedyxi Christuren tykö, vaan yhden nurjan tien päälle pois Christuren tykö, ise päällens ja oman wanhurskaudens päälle. Heidän tundomerkinsä owat nämät:

1.) Että tulla autuuri, sen he tekewät siri kaikkein työläisimmäri asiari kuin nimitä taitean. He saattawat Christuren Aemowaldakunnan pahembaan sanomaan, kuin wakojat muinen saati sen luvaton maan, jotka sanoit: maa syö asujansa; jonga kautta koko Israelin Kanssa kadotti rohkeudensa, wapii ja toiwotti, että hän olis kuollut Egyptisä eli Korneisa, joista me tiedämme, että Herran rangaistus
ulos

ulos juuritti heidän. 4. Mos. Kir. 13 ja 14
 Eug. He andawat Sanankuulijaisilla sental-
 daiset ajatukset Christillisyydestä, niinkuin se olis-
 yri vangastus huone, josta niitä oikeita Chris-
 tityitä nähjällä ja janolla kuoliaksi piinatan; eli
 yri sangius josta ollan suljettuna ja sidottuna,
 ja josta ei taita nautita wälkeutta eikä iloa; eli
 yri palkollisen palvelus täynnäs kestämättömyis-
 tä taakoista ja melkollisuuksista. Satanalla on
 se aina yri sallittapa opetuksen muoto, että ih-
 miset, jotka ilman sitä owat heidän autuudek-
 tansa murhatta pitämättömät, tulewat peräti pel-
 jätetyri ja saatetuyri niin kauwas, että he suif-
 tawat pois työhänsä jokaisen ajatuksen autuaksi
 tekemisestä, niinkuin yhdestä suututtawaisesta a-
 siasta. Mutta siinä asiassa: ettei mitän ole
 niin työläs kuin autuaksi tulla, löytän usiambi
 kuin yri erhetys.

1. Seura siitä, että ihminen itse teke igens au-
 tuaksi. Sillä koska se myöden annetan että autuaksi
 tekeminen on Jumalan työ yrinäns, ja yri wai-
 kutus hänen wapasta armostans; niin se on
 minun mielestäni ihmeteldäwä, jos sen pitää o-
 leman niin työläs Isälle, että wetä syndisten
 sydämet Pojan tykö; eli Pojalle, että lahjoit-
 ta yhdelle syndiselle, joka händä siitä rukoi-
 sitä kuin hän kaikille wihelijäisille synneisille
 niin kallisti on ansainnut; eli Pyhälle Hengel-
 le, että Hänen Jumalallisella woimallans pitää
 uskon kautta yhden Pojalda wapaahdelun sie-
 lun; ja jos se on yri niin työläs asia yhdelle

ihmiselle, että anda itsellens lahjoitta syndein anderi saamisen ja armon armosta *) , sen nau-
tiskemisen alla riemuita Jumalasa hänen Wa-
pautajans, tuta itsens jo tässä ajasa autuaxi
ja odotta yhtä ijanfaiikkista iloa.

2) Jokaisen kuin usko olewan sen työlän
että autuaxi tulla, mutta joka kuitengin on au-
tuudestansa murheita pitäväinen, niin se asia
wältt. wäittömästi johdatta heitä itse vaikut-
taman ja yhteen oman wanhurskauteen. Ar-
mon lupauyet ja kaikki kuzuminen autuuteen,
niinkuin yhdelle valmistetulle aterialle, tulewat
woimattomaxi.

3) Se häwäise Christuxen täydellisen an-
sion. Jos se on niin työläs että autuaxi tul-
la; niin minä olen taikka puolittain elikä ei
ensingän lunastettu; autuuden perustus pitää siis
haettaman minusa, ja ei Jesuxen armosa; se
ei ole tosi, taikka ei ryhdy minuun, koska hän
ristin päälle huusi: Se on täytetty.

4) Niin tämän opetuxen muodon kautta,
kaikki Jumalan ihmiset molemmisa Testa-
men-

*) Ja juuri tämä on se kuin teke työläisyyden; sillä
ihminen on luonnossans suuri ja lewiä, ja ei tah-
do mielelläns käyvä sitä kaita tietä, joka waati, et-
tä meidän pitä pois pääldämme riisumman kaiten
oman wanhurskauden, ja andaman tehdä meitäm-
me autuaxi sulasta armosta, Christuxen tähden. Se
on ihmisen yripäinen ylpeys ja tottelemattomuus,
joka teke sen, muutoin igesänsä lewiän tien, niin
työläiseri.

mendeisä saatetan walhettelioksi, jotka ei löydä ulottuwaisia sanoja selittäensä Jumalan lasten autuutta, Jesuren morsiamen hyvä olla, näiden autuallista elämää, jotka Pyhäldä Hengeldä johdatetan wanhurssauden polgulle, niinkuin sille tasaiselle tielle. David näki wisisti makeita unia, koska hän kirjoitti niin monda ja erinomaisesti sen 23 Psalmin. Pawali on paljon erhetynyt, koska hän todista Jumalan waldakunnasta, että se on wanhurssaus, rauha ja riemu Pyhästä Hengestä. Rom. 14: 17.

5) Ne Lupauet, jotka owat rukouren kuulemisesta, mitä itkänäs te anotte Isäldä minun wimeeni, niin hän anda teille, Joh. Evang. 16: 23. ja monda muuta paikka, ei rai-da olla totuus. Ja niin muodon taita se yri-kertaisingin kewiästi nähdä, että yhden senkal-daisen opeturen muodon kautta, tule koko niiden Christittyiden Religioni kieldyri, joka erinomaisesti seisoo siinä tunnusturessa: hän on meidän autuaxi tehnyt! ja autuaxi tehtä on, että olla wapahdettu kaikesta wihelijäisydestä *) ja että omista sen Korkeimman hyvän niinkuin yhden omiaisuuden.

2. Niin Christuren wiholliset edesandawat, että usko Christuren päälle on ulottu-matoin autuuteen. Ei siinä ole, sanowat he,
kyl-

*) Tossa seassa synnin ja satanan palwetus on se hirmuisin.

Kyllä, että ainoastans uskoa Christuren päälle, niinkuin muutamat sanovat; O! autuasi teke-
miseen tule vielä paljo enämbi *). Minä ru-
koilen nyt koko Christikunda, duomikemaan mi-
nun ja heidän välillänsä, ja että wastamaan
näiden kysymysten päälle. Minä panen sen e-
belläpäin, ettei yhtän kysymystä ole jostakusta
wäärästä uskosta; ei niiden tyhmän Neikseyen
kuoluesta tiedosta; ei siitä woimasta että ihmei-
tä tehdä, joka myds kutsutaan uskovi; waan siitä
yriänsä autuapitekowäisistä uskosta Christuren ja
hänen kallin ansionsa päälle. Eikö autuus Py-
häldä Hengeldä, joka paitasa Pyhästä Raama-
tusa, tygölueta uskolle yriänsä! Joka usko ja
kastetan, se tule autuasi; Marc. Evang. 16:
16. Eikö epäusko ole lähde kaikkiin syndeihin,
ja perustus kaikkein niiden kadotukseen jotka
kadotetan? Mutta joka ei usko, se kadotetan.
Marc. Evang. 16: 16. Eikö usko ole sielusa
se sama, jolle Wapahtaja lahjoitta itsens ko-
konans omaisuderi, ynnä kaiken sen kanka,
mitä hän miehüdensä ottamisella, kuuliaisudel-
lans, kärsimisellänsä ja kuolemalla on ansain-
nut? Mitä siis enä senkaldaiselta sielulda puut-
tu, joka Christuren kanka on tehnyt senlaisen
waihetyksen, joka on kokonans päällensä puke-
nut Christuren, että hän löytän hänesä yri-
näns;

*) Nämät ei tiedä, kuinga yri oiffia ja totinen usko
mydtäns tuo kaikki kuin tarwitan. He tundeswat
ainoastans yhden wäärän uskon, joka ei rakkauden
kautta tee työtä, kuin ei ikänäns taita erollta yh-
destä oikein waarinottawaisesta uskosta.

näns; mutta hän on hänen lipunsa ja pilkkansa kautta, pois ottanut welan rangaistuksen ja tarittuweisen luonon, kaikista hänen synneistensä, ettei niitä enä löyty, vaikka niitä haetaisin? Kuka tahto kadotta, sitte kuin Christus sano: sentähden olen minä kuollut? Taitako se totinen usko myös olla ilman sitä puhtainda rakkautta hänen tygöns, joka on rakastanut ja muodattanut igens kuoliaksi minun edestäni? Kuka ei se kaikkein arkein taipumus Sielunystävän tygö, ole kaikkein muiden haluin walanpitäjä, joka ei mitän muuta ehi, waan kuinga hän Herrallens kelpais; siellä ei ole mikän woima, ei mikän tundo kaikesta siitä, kuin meidän armollinen wapahtajamme, on meidän edestämme tehnyt ja ulosseisonut, eli, kuin on yri ja se sama, ei mikän usko. Eikö Christus ren rakkaus ole uskon eroittamaton kumpani, joka waati kaikkia uskowaisia, että näyttämään heidän lunastajallens yhden mieluisen ja iloisen kuuliaisuden, eli lijemmin puhua, se on ike kuuliaisuus? Eikö sitä vastaan kaikki se ole syn-di, kuin ei käy senkaldaisesta uskosta; ja toiselta puolelta kaikki se Herralle sangen otollinen, kuin uskosta tapahtu? Engö me ole, myös ike wanhurskauttamisemme jälkeen, eli sitte kuin Wapahtaja on armosa kazonut meidän puoleemme, ja sydämmellisesti lohduttanut meitä syn-dein anderi saamisella, wielä edespäingin yhtä hywin, hänen raadolliset ja wihelijäiset lunastetut syndisensä, joiden alati pitä elämän armosta, niinkuin yri äffen syndynyt Lapsi saa elä-

turensa äitinsä riestä? Ja mikä on se kuin tule armon eloon, ammundamiseen armon lähestä, ja vastaanottamiseen armoa armosta? Eikö usko ole se avoin suu, ämbäri, käsi? Eikö se ole Pyhän Hengen omaisin tapa hänen lastensa kansa, jotka ovat Wapahatajaldä ja hänen Isäldänsä annetut hänelle, hänen sydämmellisen korjonsä ala, että koska he ovat hänen murhelligexi saattanet, ja hänen myös taikaisin tänty heitä jälleens murhelligexi saatta, että, sanon minä, hän pidättä heildä uskon autuallisen tundemisen, koska he ovat lasten kaltaiset, jotka wieroitetan heidän äitinsä rinnasta, ja ei woi muuta elatusta kestä; ja koska hän tahto palkita yhden uskollisen lapsen, eli lohduitta yhtä murhelligä sydändä, että hän maalla sen ristinnaulitun Jesuxen heille uskosa heidän silmäinsä eteen, kuin seisoi hän läsnä, siinä muodosa, josa hän meitä lunasti, ja painaisi hänen sydämeheensä, taikka sulki hänen haawainsä sisälle? Eikö usko ole yri senkaldainen sielun silmä, joka ei taida katsoa mingän muun päälle, kuin Jesuxen kuwan päälle; yri korwa, joka taita saldia ainoastans sen sanan rististä; yri tundeminen, joka ainoastans ollesansa weri-ylkänsä läsnä, anda ikens ilmoitta? Mitä taita, eli mitä pitää sitten vielä siihen tygö tulemaan, koska ei usko muuta kärsi kuin Christusta? Eikö se ole tosi? koska me tosin myöden annamme, että usko on tarpellinen autuaxi tul-laxemme; mutta tygö panemme sen ohesa, ettei se ole täydellinen; niin on saatant jo kyl-
lyi

lixi woittanut, että tämän luulon kautta asetta isensä uskon hengeä vastaan, ja wihdoin forgotta istuimelle wihan Christuren ristin tygö. Koska wiholliselle annetaan sormi; niin hän pian saa käden, käsiwarren, ja koko ihmisen halduunsa. Ja tämän päälle tämä asia enimmästi kaatu. Herrra saattakon Hänen häpiähän.

3. He ilmoittawat isens myös sen kautta, että he niin puhuwat laista, kuin taidais sen pitäminen tehdä autuuri, ja olla ihmiselle mahdollinen. Koska he puhuwat yhdestä täydellisestä elämisestä Jumalan käskyn jälkeen; niin minä tahdoisin ainoastans kysyä heildä: Kutka owat ollet heidän wanhembans, jotka owat synnyttänet niin pyhiä lapsia maailmaan? minä tahdoisin ainoastans tutkistella heitä wähän, sen kymmenenen käskyn ylise: ei sinun pidä himoizeman, joka kuitengin on se viimeinen, mutta käy yhtä hywin sen ensimmäisen kanssa yhteen piireen. Minä tahdoisin kuulla senkaldaisten Opettaitten puhuvan näiden Tertein ylise ja ne selitävän: joka ei työtä tee, waan usko sen päälle joka jumalattoman wanhurstakari teke, hänen uskonsa luetan hänelle wanhurstakari. Rom. 4: 5. Christus on lain loppu, jokaiselle uskowaiselle wanhurstakari. Rom. 10: 4. Me tiedämme, ettei ihminen lain toiden kautta wanhurstakari tule, waan uskon kautta Jesuren Christuren päälle. Gal. 2: 16. Niin monda kuin lain toisa rippuwat, owat

ovat kirouksen alla. Mihinä siis laki? hän
 on tullut yliselkäymisten tähden, siihenasti
 kuin siemen oli tulewa. Gal. 3: 10, 19. Nja
 palikkawaimo poikinens ulos; sillä ei palikka-
 waimon pojan pidä perimän wapan pojan
 kansa. Gal. 4: 30. Te oletta Christuren ka-
 dottaneet, jotka lain töillä tahdotta wanhurs-
 kari tulla, ja oletta armosta luopunet. Gal.
 5: 4. Opi syndinen, joka tunde syndinsä ja
 syndisen laatunsa, ja että hän on kokonans
 syndinen, jonga silmät ovat awetut, että hän
 ohasansa taita lukea tämän poldin merkin: si-
 nä Jumalan wihollinen! joka hawaise tykö-
 nans epäuskon ja sen suuren woiman, joka on
 ahkerisewainen armosta ja uudesta sydämmes-
 tä, että näyttä sitä, sanon minä, Sinain wuo-
 rella lain tygö, joka ainoastans kiro häändä,
 että luvata hänelle lepoa sielullensa sen kautta,
 että hän pitä lain, saatta hänen siihen lupau-
 peen että hänen pitä tuleman jumaliseksi, ennen
 kuin hän on wanhurskas, ja autuas, sen päälle,
 että hän niinkuin jumalinen mahdais tulla wan-
 huruskari, ja autuaxi, se on, että tappa hänen sie-
 lunsa ja tallata Jumalan pojan jalwoillans. Pa-
 wali sano: jos wanhurskaus tule laista, niin
 on Christus hukkan kuollut. Gal. 2: 21. Ja
 että saarnata lakia luonnolliselle ihmiselle, se on
 että kolkutta tyhijä olkia. He andawat Moseren
 muorella olla Moserenä, ja sillä wälillä mästä-
 wät heidän wasikkansa ympärillä. Kuka on
 käskenyt teitä, te sokiat taluttajat, maahan re-
 piä sen raja aidan, kuin Jumalan käskyn jal-
 ten

ken ylöspandin ymbärins Sinain wuorta, ja sitä vastaan istutta häkin teräwistä orjantappuroista Golgathan ymbäri, että syndinen sen kautta tule peljätettyi astumaan edes Jesuren ristin ala, ja sen Armoistuinren edesä rukoileman ihellensä armoa? Ja kuinga hirmuisexi mahta teidän duomionne kerran tulla, koska ihmisen pojan merkki näky taivasa?

4. Heidän neljäs tündomerkkinsä seisoo siinä, että he tutkistelewat Jumalata enemitten sillä puolella, kuin perkelitten täyty händä tutkistella, jotka wapisewat hänen edesäns, koska heillä on Jumalasa yxi Kaikkivaldias wihamies, joka ei ole perkelitten waan syndisten Wapastaja. Jumala on yxi kuluttawainen tuli. Hirmuinen on langeta sen Kaikkivaldian Jumalan käsiin. Nämät owat tosin Biblian totuudet; mutta että ne pitä oleman Tertit rauhan sanoman saattajille, joiden pitä julistaman sitä iloista sanomata, ja rukoileman ihmisiä että he sopiwat Jumalan kanssa, 2. Cor. 5: 18, 19, 20 että heidän siitä pitä edespane man Jumalan kostawaisen wanhurssauden syn dejä vastaan, ulossulkeman syndisen, niinkuin syndisen, Jumalan yhteydestä, ja näyttämän tarpeellisuuden Lain täydellisyydestä, että ne sitä warden Bibliasa seisowat, sitä on minä ikänä usko; ja uskon kuitengin että ne owat ijankaikkiset totuudet, joita monen pitä saaman omare onnettomuuderens koetella, sen kautta, että hän niinkuin yxi Jumalan armon ylöskasvoja on
 E
 teh-

tehnyt itsensä hänen vihansa päämaaliksi, joka poltta hänen alemmaiseen helwettiin. Mingsä tähden seisoo monda senkaldaista paikka Biblia-ssa, ellei sitä warten, että niiden pitää asettaman syndisten eteen tarpellisuden Jesuren Christuren täydellisimmästä sowindo uhriista ja hänen Jumalallisen werensä kalleuden, joka yrinänsä taita sammutta tämän wihan tulen, ja jota kaikkein armoitettuin syndisten tule kiittä sen edestä, että se nyt kuulu: Jumala on rakkaus. Senkaldaiset Raamatun paikat edespanewat meille hänen sangen suuren kärsimisensä, kuin hän on meidän edestämme ulosseisonut, ja hänen suuren rakkaudensä siinä, että hän ennenmin tahdoi ulosjuoda meidän edestämme Jumalan wihan kalkin ynnä hänen rakkaansa kansa, kuin jättä meitä hänen wihelijäisiä luor-dotappalitanza lunastamata.

Jos ei näitä Raamatun paikkoja näin edespanna ja felitetä, waan sillä ennen sanottulla tavalla, niin ei sillä taida joku muu waikeutus olla, kuin että ihmiset, jotka ilman sitä pakenerwat Jumalan edestä, tulewat vielä kauwemmaksi ajetuiksi pois hänen tykönsä; se luonnollinen wiha, joka makä niin sywästi ihmisen sydämesä, juuritta itsensä vielä enämän; se orjallinen pelko warustetan että asettamaan itsensä lasten hengeä vastaan, ja kaikki uskallus Jumalan armoon Christusesä, tule sydämesä pois karkotetuiksi, siihen asti että ihminen, estäpensä itsensä langemasta epäilyheen, lange sen jumalattoman

toman lohdutuksen päälle, joka sano sydämesäns:
ei Jumalata olekkan Psalm. 14: 1.

5. Sen tunnon, josta ihminen taita olla
wiseydellä wakuutettu lasten oikeudesta Ju-
malan tykönä, ja sen koettelemuksen hengen,
jonga kautta me kowiästi taidamme tulla il-
moittamaan yhden toisen sydämen tilan, sa-
nowat he olewan sen hengellisen ylpeyden u-
ninäöt; mutta heidän pitäis edelläpäin pois
pyhkimän monda paikka Bibliasta, ja muitten
seasa myös nämät kapi Rom. 8: 16. ja 2.
Corinth. 13: 5. Nämät ei ainostans todisi-
ta, että me taidamme olla wisit meidän au-
tundeistamme ja uskoistamme, waan he kässe-
wät myös isekutakin kaikkein woimallisimasti,
joka tahto autuuri tulla, että koettelemaan sie-
lunsa tilaa. Ja mihin kelpawat kaikki ne
Raamatun paikat, joisa niitä uskowaisia niin
suuresti käsketään keskimmäiseen weljelliseen rak-
kauteen; jollei he taida tuta toinen tois-
tans, ja jollei he taida eroitta yhtä Juma-
lan ja perkelen lasta? Mikä on se osallisuus,
josta Johannes kirjoittaa, sanoden: että teilläkin
meidän kansamme osallisuus olis; ja meidän
osallisuudemme on Isän ja hänen Poikansa
Jesuren Christuren kansa? 1. Johan. 1: 3.
Eli mikä on se rakkaus, jonga Pyhä Hengi
ynnä edesanda, niinkuin yhden wisin Armon
tilan tundomerkin, koska Apostoli sano: Me
tiedämme, että me olemme kuolemasta elä-
mään siirtyt, sillä me rakastamme weljiä? 1.

Joh. 3: 14. Yri asia siitä painosta kuin so-
winto Jumalan kanssa, hänen Poikansa kuol-
leman kautta, ongo se mahdollinen että uskoa
sen saman ilman waikuiusta, ilman että sen
kautta tulla saateturi siihen kaikkein sulohim-
ban ilohon? Taitako Jumalan rakkaus, josta
Apostoli sano, että se sitte kuin me olemme us-
koon tulleet, tule Pyhän Hengen kautta wuo-
dateturi meidän sydämmihimme, olla tunduma-
toin? Koska Pyhä Hengi, joka on se oikia loh-
duttaja, huuta yhdelle sielulle nämät sanat: ole
hywässä turwassa, sinun syndis annetan ande-
ri sinulle! Math. 9: 2. eikö hänen pidä sitä
tähtämän? Tällä tavalla minä ylise woitan
kaikkia niitä sieluja heidän epäuskostansa, joil-
le minä saarnan. Ei heillä ole yhtän tundoa,
niistä totudeista, kuin he kuulewat ja myös ise
totuudexi tunnustawat. Ei heidän tyköns
löyty mitän, kuin ne samat heidän sydämmellens
omista; ei mitän kuin niihin sano Amen; ei mi-
tän kuin sowitta totuuden ise päällens ja niin-
kuin yri kajaus ihmisen sisälda huuta perässä:
minun, eli myös, minun edestäni! Koska he
kuitengin kaikisa muisa tapaurisa maailmassa,
jotka owat heille taikka onnexi eii onnettomus-
dexi, tulewat paljon liikuteturi ja saateturi yh-
teen suotuisen eli kiwistelewäiseen tundoon. Se
on juuri niin wiisi, että me vielä olemma kuol-
let epäuskosa, koska en me tyköämme tunne si-
tä autuallista elämätä, joka Jumalasta on;
kuin se on wiisi, että kiwi on yri kuollut ruu-
mis, josta palaisia taitan hakatta, eli joka tait-
tan

tan rikki lyötä, ilman että hän sitä tunde. Ja
 lienekö yhdelle ihmiselle, jolla on koettelemus
 Jumalan valdankunnan autuallisia salaisuuksia,
 ja joka elä JEsuksen rakkautensa, olla niin suu-
 ri työläisyys, että vähän kankakäymisen perästä
 oppia tundemaan toista ihmistä, jos hän löytä
 itsensä ja sydämensä yhdestä kuollessa eli herätysten
 tilassa; jos hän käy erypissä, eli jos hän on löytä
 nnyt sen pitkän viheliäisen syndisen jäljet? Joh-
 dattakamme yri ihminen Christuksen kärsimisen
 Historiaan, ja keskustellakamme hänen kankans
 siitä perustuksesta; niin se kyllä pian näyttää it-
 zens, jos se on hänelle yri kallis ja mahdolli-
 nen sana; jos hän on, niinkuin yri viheliäi-
 nen ja itsensä kadotettu syndinen, vastaanotta-
 nut sen niinkuin koko hänen wiisaudens, wan-
 huruskautens, pyhittämisensä ja lunastuksensa; eli
 jos hän niinkuin yri erynyt oma wanhuruskas,
 on JEsuksen weresä uudistanut töiden liiton,
 ja pitää Christuksen ansion ainoastans kehoitukse-
 na hyviin aruihin, ja yhtenä täyttämisenä sii-
 tä kuin hänen omasta hywydestänsä puuttu;
 jos hän vasta nyt JEsuksen kärsimisessä ehi
 lepoa, eli jos hän jo on löytännyt sen saman;
 jos hän päällepitä autuuden nautiskemisen kank-
 sa, eli jos hän on joutunut siitä pois, kuru-
 tuksesi hänen uskottomudens tähden, hänen kipua
 kärsiwäistä miestänsä vastaan? Yhdelle Pappis-
 miehelle, joka itse on ilman uskoa, on se toti-
 kesä yri raskas työ, koska hän joutu herändän
 sieluin pariin, jotka heidän armoa isowaisella
 esimiselänsä, ainoastans durmikewat häntä, ja

saattawat hänelle hänen tunnosansa ne kaikkiin katterinmat soimauret; jollei hän ole ilman o-matundoa ja Religionia. Ja siitä tule, että autuuden tundeminen ja sen vaikutus sydämessä pidetään yhtenä paljana luulona; koska me julistaisimme kadotuksen duomion oman sydämemme ylise, jos me myöden annaisimme, että se asia on totuus.

6. Heidän kuudes tunderkkinsä on tämä: Se edesandawat että armonoppi mat-kansaatta suruttomuden, nimittäin, jos ilman eroitusta kuzutan kaikkia synneistä Jesuksen yhteyteen ja heille saarnatan syndein anderi saaminen ja rauha Jesuksen weressä; niin ihmiset sen wedäisit haureuteen, löysit käsiänsä yhteen ja sanoisit: nyt hywin, tulkaamme, me tahdomme sen päälle syndiä tehdä, sillä Jesus vastaan otta syndisiä. Mutta minä tahdon sanoa heille, että se on yri kirottu löytidisy Helwetistä, saatta evangeliumia epäluulon alla. Anna olla, että senkaldaisia löytäisin, jotka tahdoisit sillä tavalla wäändellä elämän sanan isellensä tuoleman hajupi, niin pitä minun yhtä hywin tekemän mitä minulle on käsketty, nimittäin saarnaman evangeliumia, ja woi minua, ellen minä sitä tee? Jos wielä muutamia löyty, jotka Demaren kanga owat ruwenet mailmaa rakastaman, ja tulewat sen Herran nimelle, jonga jälkeen he nimitetyt owat, häpiäri ja mailmalle pahennuxeri, niin me tiedämme sen wältämättömäri, että pahennuxet kummingin tulewat: woi händä, jonga kaut-

ra se tule! Math. 18: 7. Ja jos muutamat,
 sitte kuin Herran heidän Rapahajans on ystävällisesti kasonut heidän päällens, ja andanut heille yhden armon kasonnon, tulewat yhdenkaldaiseen tilaan tuhlaaja pojan kanssa, joka ei edespäns sen langennen luonon ihmisen; vaan yhden langennen lapsen, jolla jo on ollut tygösanomineu armosta, ja on maistanut ja nähnyt Herran ystävällisyyttä; niin tiedämme me kuitengin, että hän on saanut lahjoja myös niille langeneillekin, ja toivotamme senkaldaisille mielletyille sieluille kaikesta sydäimestä, isomista ja tundoa heidän turmelluwestansa, sitä rohkia päätettä että nousemaan ylös ja että niin autuallisesti vastaanotetta kuin tuhlaaja poika! olkon se kaukana, että sen vanhemman weljän kanssa kaidehtia; pikemmin me tahdomme olla kansanautikiat siitä ilosta, kuin heidän pitää saaman maista, koska he ovat tulleet yligewoiteturi hänen uskollisudestansa myös ni tä epäuskoisiakin kohtan, mutta ennen kuin käändyminen on tapahtunut, tahdomme me myös anda heidän nähdä, etten me yhtän Hengen yhteyttä taida pitää ihmisten kanssa, jotka ovat ilman Pyhän Hengen yhteyttä.

Ja waikka koettelemus todista, että satan pyytää kaikilda kureilda seuuloa meitä niinkuin nisuja, ja koska ei hän taida omalla vanhurskaudella enämbi kietoa yhtä autuuden perään palawaista sielua, että hän sitten wiettele häntä, andamaan lihalle siia, sen loistawaisen war-

jon alla, ettei hänesä nyt enä ole yhtän kas-
 dotusta, koska hän on Christusesa Jesusesa
 niin me myös tiedämme koettelemuksesta, että
 west ja weri on wuotanut siitä meidän edes-
 tämme arwetuista kyljestä, että Christus on tul-
 lut meidän tygömmä wedellä ja werellä, että
 syndein andexi saaminen on eroittamatoim Py-
 hästä Hengestä, joka hänen uskollisen Niin-
 sydämen jälkeen, teke kaikki wihamiehen neuwot
 häpiäxi, eli, jos se tapahtu, että hän wirittä
 meidän eteemme paulan siellä eli täällä, kuitens-
 gin tietä kääändä sen meidän hywäremme ja pa-
 randa wahingon. Me mahdamme pitä sen
 miyikä me tahdomme, niin ei meidän armon
 elämämme kuitengan muuta ole, kuin yri alin-
 omainen syndein andexi saaminen. Sillä wä-
 lillä ei ole ketän kuin wähemmin saarna Chris-
 tusta suruttomudexi, kuin ne, jotka Christusen
 wihollisilda pidetän sen edestä, jotka alati niin
 panewat Christusen syndisten eteen, että he saa-
 wat rakkauden hänen tygönsä. Sillä rakkaus
 jongun tygö, on se paras wälikappale estä-
 mään meitä, etten me sen mielmä riko, jota
 me rakastamme, ja se ainoa Niin yhteen iloi-
 seen ja mielulliseen kuuliaisuteen, joka myös
 ypinäns taita olla otollinen sille Herralle, jo-
 ka on andanut isensä teurastetta meidän edes-
 tämme sulasta rakkaudesta. Waikka ei löyty
 ulottuwaisia sanoja että kirjoitta Wapah-
 tajan ystävällisyyttä ja karsiwällisyyttä, hänen ian-
 kailista armahdamistansa, hänen alati ylike-
 wuotawata armoansa, hänen alinomaista esiru-
 kous-

Kuustansa, hänen wihelijäisten lunastetuins edes-
 tä; niin sanotan kuitengin yhdenkaldaisella ah-
 kerudella, että meillä ilman sitä wähindä lain
 waatimusta, ilman sitä orjallista kadotuxen pel-
 koa meidän syndisen luondomme tähden, on Py-
 häsä Hengessä yri niin wakainen kuin ystäväl-
 linen Opettaja, joka tietä wikaa nauttia ja
 tehdä meille kipua, siihen asti että me tulemma
 kuultaisi, jos me näytäisimme meitäm wasta-
 hatoisivi sille keniälle wetämiselle. Waikka koh-
 ta me tahdomme, että meillä on niin wähä te-
 kemistä lain hallituxen ja sen kuituxen kanssa,
 kuin Jesat lupauksen alla siitä tiesit; niin me
 kuitengin pidämme kaikki uskowaiset niinkuin
 Christuxen elämän lähetyks kirjjan, jonga bok-
 stawit ei ole kirjoitetut pläkillä eli kiwihin kai-
 wetut, waan ovat Jumalan eläwät luondo-
 kappalet, joissa Jumala asu ja joita hänen
 hengensä waiikutta. Minä pidän siis sen
 päälle, että ne, jotka kusuwat armon julis-
 tamisen Christuxessa, kuin seisso awoi kaikil-
 le wihelijäisille synneisille, yhdeksi opivi, joka
 waiikutta suruttomuden, ei tiedä mikä armo on,
 eli että Pyhä Hengi on, joka ei taida saldia
 *) että armo wäärin käytetään haureuteen, waan
 teke sielut armon kautta täydellisesti pyhävi, ja
 pitää hengen kokonans ynnä sielun ja ruumin
 kanssa nuhtetoina Jesuxen Christuxen päiwän
 asti

7. Kai

*) Waikka Pyhä Hengi uskollisesti waroitta jokais-
 ta sielua armon wäärinkäyttämisestä haureuteen, niin
 ihminen kuitengin taita sen wäärin käyttää, mutta
 ei siitä tule yhtä syötä että muutta sitä oppia, kuin
 Biblia joka paitasa julista.

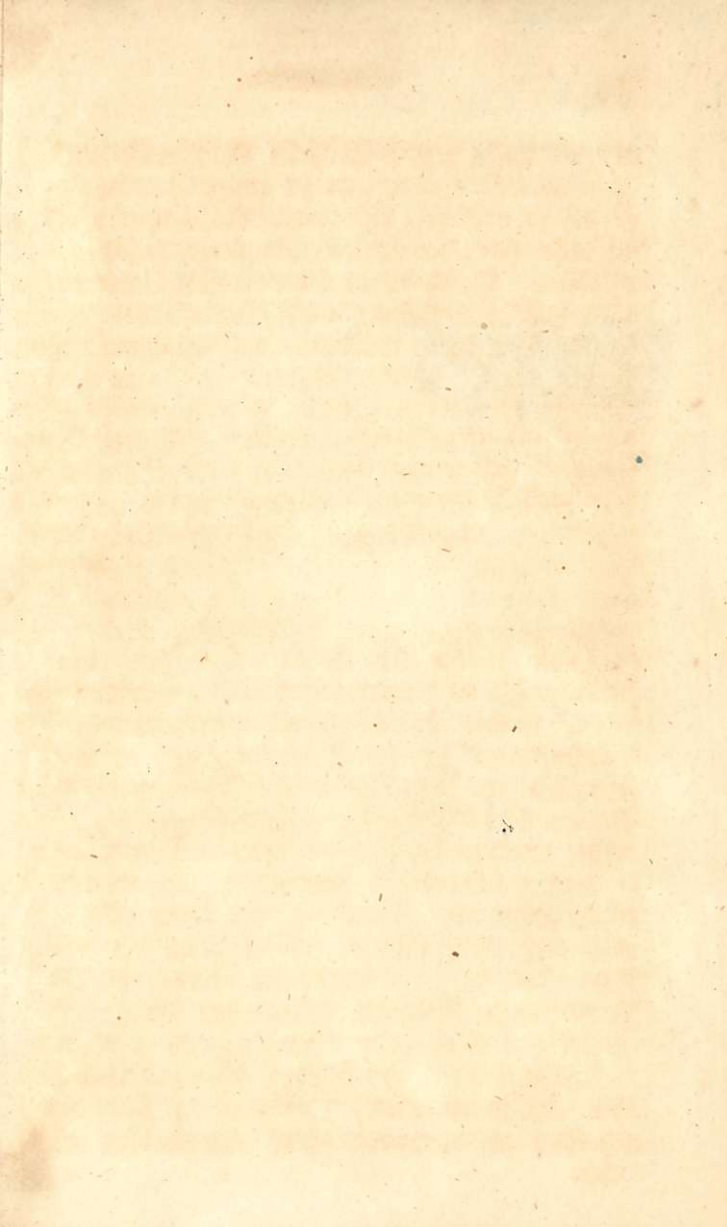
7. Kaiken tämän alla, ja ettei he julki-
 sesti näytäis isians Christusen wihollisiksi, ja
 tulisi wihattawaksi kaikilda niildä, jotka vielä
 kunnioittawat Christillistä Religionsia, sanowat
 he kaikella rohkeudella: ettei he mitän muuta
 tiedä kuin Christusen sen ristinnaulitun. He
 saarnawat hänestä, mutta enemmän hänen juma-
 lallisten arwuinsa seuramiseksi, kuin hänen Wa-
 pautajansa - wirasta, jonka woimalla hän syn-
 neisistä autuaksi teke ja wanhursskautta ne juma-
 lattomat; he saarnawat enemmän hänen py-
 hästä elämästän, kuin hänen sowindo - kuole-
 mastansa; enemmän hänen istumisestansa Ju-
 malan oikiällä kädellä, kuin hänen rippumisestansa
 ristin päällä. Että puhua paljon werestä
 ja haawoista, joita meidän kuitengin tule kiit-
 tä kaiken edestä, on heidän mielestän waa-
 rallinen, ja he suuttawat pitä ne sanat sen-
 kaldaisten edestä, jotka tietä andawat uuden
 lahkokunnan. He sekoittawat yhteen, lain ja
 ewangeliumin, niin paljon kuin mahdollinen
 on, ja ymbäri piirittävät sen ehdottoman ja
 wapan armon kaikille armoa isowaisille sieluil-
 le, tuhannen laisella Mutta: he saarnawat
 myös Christusta (sen edestä tule heille kiitos)
 mutta niin, että he wasemmalla kädellä osottawat
 hänen päällens, ja sillä oikiällä syiwät pois hä-
 nen tyköänsä; kuguwat hänen tygönsä ja yn-
 nä sydämellisesti waroittawat heitä hänestä,
 waroittawat sentähden, ettei astumaan edes niin
 alastoina, wihelijäisnä, häwäistyinä ja sidottuna
 kuin me olemme, waroittawat siitä uskosta: hän
 ra-

rakasta minua ja kaikkia ihmisiä, jos me ainoastans tahdomme hänen anda meitä rakasta ja tehdä meitä autuayi. He rukoilewat händä suullansa, kutsuwat ikensä hänen palveljoipensa, ja andawat hänelle ne kaunimmat kunnianimet. Jschariothin weljet! Suun andamisellako te ihmisen pojan petätte?

Tämä on nyt se speili, josa me selkiästi taidamme tuta, kuinga Christusen ja hänen ristinsä viholliset näyttämät ulos. Se on usiasti, koska minä kirjoitin nämät radit, kuulunut minun tykönäni: sinä heikkouskoinen! usiasti olen minä peljästynyt niistä waikutuksista, kuintämä julkinen tunnustus taidais minulle saatta, totuden vihollisilda: mutta ne Raamatun paikat: älä pelkä minä olen sinun kansas: älä harbaele, sillä minä olen sinun Jumalas: minä wahwistan sinun, minä autan myös sinua ja tuen myös sinun minun wanhurskaudeni oikiällä kädellä: Es. 41: 10. Älä pelkä, usko ainoastans; Rauhan Jumala on talawa satanan pian teidän jalkaimme alla: Rom. 16: 20. täytit minun häpiällä hänen edesäns ja ynnä niin rohwaistit, että minä taisin riemulla sanoa: taikka minulle pitä suotaman sia taiman alla, eli taimasa. Jos muutamawat, jotka pahudesta erhetyriä waeldawat; niin on kuitengin suurin osa, joka tietämättömydestä, wääristä luuloista eli wiettelemisestä ei tiedä mitä he tekewät. Taita tapahua, että koska rohkeudella heille sanotan: te pyyhätte was-

vastauudesta tappa Elämän Kruunasta, he sil-
 loin lyömät rindoihinsa ja esivät loukasta, jo-
 sa he yrinäisydesä taitawat itkeä pahuttansa, ja
 rukoilla häneldä armoa, jonga he ovat läpise-
 pistänet. Taita tapahtua että Saul lange maa-
 han JEsuxen jalkain eteen, palaja ja matkan
 saatta Christuxen waldakunnasa enämmän kuin
 kaikki muut. Taita tapahtua, että moni otta
 takaisin hänen erheyyensä, ja anda igens Py-
 häldä Hengeldä woidella yhdeksi JEsuxen todis-
 tajayi. Taita tapahtua, että se, jota minä
 nyt odotan niinkuin sitä suurinda wastanseiso-
 jata, minä kohtan hänen JEsuxen ristin tykö-
 nä, ystävään seasa, jotka kiittäwät Parikata,
 että se on teurastettu heidän edestänsä, ja ei
 mitän enämbätä tiedä, kuin JEsuxen.

~~315. VII. 40. 3~~

Ro. Hartauskijs
Ziegueser

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1342

KPL. 2

Mf: >

